

**«Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры»
Акционерлік Қоғамы**

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы
қаржылық есептілік

және
Тәуелсіз аудитор есебі

Мазмұны

Тәуелсіз аудитор есебі

Қаржылық есептілік

Қаржы жағдайы туралы есеп	1
Жиынтық туралы есеп	2
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	4
1. Қоғам туралы ақпарат.....	5
2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері	6
3. Есеп саясатының елеулі аспектілері.....	7
4. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	17
5. Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер	17
6. Басқа қаржылық активтер	19
7. Басқа активтер	19
8. Табыс салығы бойынша шығыстар	19
9. Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер	20
10. Жарғылық капитал	20
11. Капиталдағы резервтер	20
12. Басқа қаржылық міндеттемелер.....	21
13. Басқа міндеттемелер	21
14. Таза пайыздық кірістер.....	21
15. Банкердің-қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімінен болған таза кірістер.....	21
16. Жалпы және әкімшілік шығыстар	22
17. Ықтимал және шартты міндеттемелер.....	22
18. Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер	23
19. Қаржы құралдарының әділ құны	24
20. Тәуекелді басқару саясаты	25
21. Капиталды басқару	27
22. Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар	28
23. Қаржылық есептілікті бекіту	28

«ТАК «Центраудит-Казахстан» ЖШС

Директоры

(аудиторлық қызметпен айналысуға мемлекеттік лицензиясы МФЮ № 0000017, 1999 жылдың 27 желтоқсанында берілген)

В.В. Радостовец

2014 жылғы 21 ақпан

«Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның акционеріне

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

Біз ұсынылған «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» Акционерлік Қоғамының (бұдан әрі мәтін бойынша «Қоғам»), қаржылық есептілігі аудитін жүргіздік, оның құрамына 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, жиынтық кіріс туралы есеп, меншік капиталындағы өзгерістер туралы есеп, аталған күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясаты негізгі қағидаларының қысқаша мазмұны және басқа да түсініктемелік ескертпелер кіреді.

Қаржылық есептілік бойынша Қоғам басшылығының жауапкершілігі

Қоғам басшылығы осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуіне және шынайы ұсынылуына, сонымен қатар Қоғам басшылығы алаяқтық немесе қате жіберу нәтижесінде маңызды бұрмалауды қамтымайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапты.

Аудитордың жауапкершілігі

Біз аудитімізге негізделген бұл қаржылық есептілік туралы айтылған пікірімізге жауаптымыз. Біз аудитті Халықаралық стандарттарына сәйкес өткіздік. Бұл стандарттар біздің әдеп нормаларын сақтауымызды, сондай-ақ аудитті қаржылық есептілікте маңызды бұрмалаулардың жоқ екендігіне жеткілікті түрде сенімді болатындай жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудит ұсынылған қаржылық есептіліктегі сомалар мен ақпараттарға қатысты аудиторлық дәлелдерді алуға бағытталған рәсімдердің орындалуынан тұрады. Рәсімдерді таңдау аудиторлық пікірге, сонымен қоса алаяқтық немесе қателерден туындаған қаржылық есептілік елеулі бұрмалануының тәуекелін бағалауға тәуелді болады. Осы тәуекелді бағалау кезінде аудиторлар, кәсіпорынның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірін білдіру үшін емес, аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында Қоғамның қаржылық есептілігін дайындауға және оны шынайы түрде беруге қатысты ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыруды қарастырады. Аудит сонымен қатар, таңдалған есеп саясатының орындылығын және Қоғам басшылығы жасаған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын бағалаудан тұрады.

Біз, біздің тарапымыздан алынған аудиторлық дәлелдемелер жеткілікті және біздің аудиторлық пікірімізді білдіру үшін негіз болып табылады деп санаймыз.

Пікір

Біздің пікіріміз бойынша, Қоғамның қаржылық есептілігі 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайының бүкіл маңызды жақтарын, аталған күнге аяқталған жыл ішіндегі қызметінің нәтижелері мен қаржы қозғалысының Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкестігін шынайы көрсетеді.

«Центраудит-Қазақстан» ТАК ЖШС Аудиторы
(аудитордың біліктілік куәлігінің №0000048, 02.09.2011 ж. берілген)

Қазақстан Республикасы, 050059, Алматы қ.,
Әл-Фараби даңғ., 19, «Нұрлы-Тау» бизнес-орталығы
1 Б корпусы, 301-302 офис

Гашкова Е.Г.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫҢ ТЕҢГЕ)

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

	Ескертпе ^[1]	2013 ж. 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша	2012 ж. 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	4	6,244,345	3,556,426
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері	5	329,325,104	275,507,611
Басқа қаржылық активтер	6	2,334,226	3,172,324
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		115,006	
Басқа активтер	7	13,122	9,074
Кейінге қалдырылған салық активі	8	4,038	2,794
Негізгі құрал-жабдықтар	9	10,571	9,942
Материалдық емес активтер	9	30,402	10,100
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		338,076,814	282,268,271
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	10	161,051,000	146,410,000
Бөлінбеген пайда		3,316,469	9,678,603
Қайта бағалау бойынша резерв	11	(340,164)	(2,057,710)
Резервтік капитал	11	1,464,100	1,331,000
Арнайы орналастыру резерві	11	172,420,488	126,878,024
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		337,911,893	282,239,917
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		-	3,221
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар мен төлемдер бойынша міндеттемелер		-	1,699
Басқа қаржылық міндеттемелер ✓	12	6,802	2,419
Басқа міндеттемелер	13	158,119	21,015
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		164,921	28,354
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		338,076,814	282,268,271

^[1] 5-28-б. ескертулер қаржылық есептіліктің ажырамас бір бөлігі болып табылады

Басшылық атынан шығарылуға 2014 жылғы 21 ақпанда қол қойылған.

Төрайым

Маженова Б.М.

Бас есепші

Пичицаева А.А.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫҢ ТЕҢГЕ)

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы
ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

	Ескертпе ^[1]	2013 жыл	2012 жыл
Пайыздық кірістер		12,395,670	9,303,663
Пайыздық шығыстар		(38,570)	(19,932)
Таза пайыздық кірістер	14	12,357,100	9,283,731
Банктердің-қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімінен болған таза кіріс	15	25,996,961	24,203,058
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған шығыстар шегерілген кірістер		1,265,683	790,885
Басқа операциялық кірістер		1,024	813
Жалпы және әкімшілік шығыстар	16	(308,419)	(278,138)
Салық салуға дейінгі пайда		39,312,349	34,000,349
Табыс салығы бойынша шығыстар	8	1,081	(118,688)
Жыл ішіндегі пайда		39,313,430	33,881,661
Банктердің-қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімінен болған таза кірісті арнайы орналастыру резервіне міндетті бөлу	11	(25,996,961)	(24,203,058)
Міндетті бөруден кейінгі пайда		13,316,469	9,678,603
Басқа жиынтық кіріс (шығын):			
Сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалаудан болған пайда (шығын)	5	1,717,546	(8,817,120)
Басқа жиынтық кіріс (шығын) жиыны		1,717,546	(8,817,120)
Акционерге тиесілі корпоративтік табыс салығын шегергенде, бір жылғы жиынтықты кіріс (шығын)		15,034,015	861,483

^[1] 5-28-б. ескертулер қаржылық есептіліктің ажырамас бір бөлігі болып табылады

Басшылық атынан шығарылуға 2014 жылғы 21 ақпанда қол қойылған.

Төрайым

Маженова Б.М.

Бас есепші

Пичитаева А.А.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫҢ ТЕҢГЕ)

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

	2013 жыл	2012 жыл
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қозғалысы		
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының түсімі, барлығы	38,973,931	31,598,117
Міндетті күнтізбелік жарналар түсімі	26,225,847	21,097,827
Тарату комиссиясының түсімі	748,000	1,915,000
Банктерде орналастырылған салымдар бойынша сыйақының түсімі	7,325	6,229
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері бойынша алынған сыйақы	11,978,020	7,911,128
«Кері РЕПО» операциялары бойынша алынған сыйақы	3,563	1,473
Корпоративтік табыс салығын өтеу	-	664,556
Басқа түсімдер	11,176	1,904
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының есептен шығарылуы, барлығы	(428,464)	(275,812)
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төленген төлемдер	(104,789)	(111,505)
Иссапар шығыстары бойынша төлемдер	(6,377)	(6,430)
Жұмыскерлерге сыйақы төлеу	(126,376)	(115,166)
Төленген корпоративтік табыс салығы	(117,096)	-
Басқа салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	(48,023)	(40,856)
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы төлеу	(808)	(1,214)
Басқа есептен шығарулар	(24,995)	(641)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза түсімі (есептен шығарылуы)	38,545,467	31,322,305
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қозғалысы		
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының түсімі, барлығы	116,551,901	117,730,967
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтерді сатудан түскен түсім	106,920,896	116,531,967
«Кері РЕПО» операцияларының түсімі	9,631,005	1,199,000
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының есептен шығарылуы, барлығы	(166,898,263)	(168,322,967)
Негізгі құрал-жабдықтарды иелену	(4,584)	(6,478)
Материалдық емес активтерді иелену	(26,627)	(10,285)
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтерін иелену	(144,424,035)	(167,107,204)
«Кері РЕПО» операциялары бойынша есептен шығару	(22,443,017)	(1,199,000)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза түсімі (есептен шығарылуы)	(50,346,362)	(50,592,000)
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының түсімі, барлығы	14,641,000	13,310,000
Жай акциялар эмиссиясы	14,641,000	13,310,000
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза түсімі (есептен шығарылуы)	14,641,000	13,310,000
IV. Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгерісі		
Шетел валютасындағы ақша қаражаттары мен олардың баламаларының сальдосына айырбастау бағамының өзгеруінің әсері	(152,186)	39,014
V. Есеп беру кезеңінің басындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары		
	3,556,426	9,477,107
VI. Есеп беру кезеңінің соңындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары		
	6,244,345	3,556,426

5-28-б. ескертулер қаржылық есептіліктің ажырамас бір бөлігі болып табылады

Басшылық атынан шығарылуға 2014 жылғы 21 ақпанда қол қойылған.

Төрайым

Маженова Б.М.

Бас есепші

Пичитаева А.А.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫҢ ТЕҢГЕ)

**2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП**

	Жарғылы қ капитал	Қайта бағалау бойынша резерв	Резервтік капитал	Арнайы орналастыру резерві	Бөлінбеген пайда	Жалпы капитал
2012 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	146,410,000	(2,057,710)	1,331,000	126,878,024	9,678,603	282,239,917
Жыл ішіндегі пайда					13,316,469	13,316,469
Жыл ішіндегі басқа жиынтық кіріс (шығын)		1,717,546				1,717,546
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс (шығын)		1,717,546			13,316,469	15,034,015
Акциялар эмиссиясы	14,641,000					14,641,000
Резервтік капиталды құру			133,100		(133,100)	
Арнайы өтеу резервін құру				19,545,503	(19,545,503)	
Қатысушы-банктердің жарналары мен тарату комиссиясының түсімдерінен пайда болған таза кірісті арнайы өтеу резервіне міндетті бөлу				25,996,961		25,996,961
2013 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	161,051,000	(340,164)	1,464,100	172,420,488	3,316,469	337,911,893
2012 жылғы 01 қаңтардағы сальдо	133,100,000	6,759,410	1,210,000	94,458,425	8,337,541	243,865,376
Жыл ішіндегі пайда					9,678,603	9,678,603
Жыл ішіндегі басқа жиынтық кіріс (шығын)		(8,817,120)				(8,817,120)
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс (шығын)		(8,817,120)			9,678,603	861,483
Акциялар эмиссиясы	13,310,000					13,310,000
Резервтік капиталды құру			121,000		(121,000)	
Арнайы өтеу резервін құру				8,216,541	(8,216,541)	
Қатысушы-банктердің жарналары мен тарату комиссиясының түсімдерінен пайда болған таза кірісті арнайы өтеу резервіне міндетті бөлу				24,203,058		24,203,058
2012 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	146,410,000	(2,057,710)	1,331,000	126,878,024	9,678,603	282,239,917

5-28-б. ескертулер қаржылық есептіліктің ажырамас бір бөлігі болып табылады

Басшылық атынан шығарылуға 2014 жылғы 21 ақпанда қол қойылған.

Төрайым

Маженова Б.М.

Бас есепші

Пичитаева А.А.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

1. Қоғам туралы ақпарат

Қоғам қызметі

«Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы (бұдан былай – «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» АҚ, «Қоғам») Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан былай – «ҚРҰБ») Басқармасының 1999 жылғы 15 қарашадағы № 393 қаулысының негізінде құрылған.

Занды мекенжайы мен нақты орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, Алматы к., Қонаев к-сі, 181-үй.

Занды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы куәлік № 30190-1910-АҚ, 2010 жылғы 24 қыркүйекте Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Әділет департаментімен берілген, Қоғамның алғаш тіркелген күні: 1999 жылғы 20 желтоқсан, БСН 991240000414.

Қазақстан Республикасының Статистика жөніндегі комитеті мемлекеттік жіктеуіш бойынша Қоғамға ОКПО 39097277 кодын берген. ОКПО коды берілген күн: 1999 жылғы 22 желтоқсан.

Қазақстан Республикасы салық төлеушісінің куәлік сериясы 60 № 115737, 1999 жылғы 23 желтоқсанда Алматы қаласы Бостандық ауданы бойынша Салық комитетімен берілген, 1999 жылғы 23 желтоқсанныан бастап оған СТН 991240000414 беріліп, салық төлеуші ретінде Қоғамның мемлекеттік тіркелуін растайды.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның дауыс беруші акцияларының 100% Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкіне тиесілі.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның Жарғылық капиталы – 161,051,000 мың теңге (31.12.2012 ж. – 146,410,000 мың теңге).

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитетінің (бұдан былай – «ҚҚА») 2013 жылғы 13 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген бағалы қағаздардың шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәлікке сәйкес «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» АҚ акциялар шығарылымы 805,255 (сегіз жүз бес мың екі жүз елу бес) жай акцияға бөлінген, оған ҰСН KZ1C42180014 беріліп, А4218 нөмірімен мемлекеттік бағалы қағаздар тізіліміне еңгізілген.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жай акцияларының барлық саны тіркелген, орналастырылған және толық төленген.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2008 жылғы 21 мамырдағы №166НБ шартқа сәйкес Қоғамның қаржылық активтерін жауапты сақтау және сенімді басқару бойынша қызметтер атқарады.

2012 жылғы 05 желтоқсанныан бастап осы күнге дейін Қоғамның тіркеушісі ретінде «Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ болып табылады. Тіркеушінің бағалы қағаздардың ұстаушыларының тіркелім жүйесін жүргізу бойынша қызметі 2011 жылғы 28 желтоқсандағы «Бағалы қағаздар жөніндегі нарық» заңына еңгізілген өзгерістерге байланысты өкілетті органдармен лицензия беруге тиесілі емес.

«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ Қоғамға 2012 жылғы 05 желтоқсандағы № 00456-АО/79-12 шарт негізінде бағалы қағаз ұстаушыларының тізілімін жүргізу жөніндегі қызметтерді ұсынады.

Қоғам өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін, «Акционерлік қоғамдар туралы», «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы», «Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдендіру туралы», «Қазақстан Республикасындағы банктер мен банктік қызмет туралы», «Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу мен қадағалау туралы» Қазақстан Республикасының заңдарын, Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік-құқықтық актілерін, Қоғам Жарғысын, Акционер мен Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдерін басшылыққа алады.

Міндеттері мен Қызметтері

«Қазақстан Республикасындағы екінші деңгейлі банктерде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдендіру туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі заңына сәйкес Қоғамның негізгі міндеттері:

- 1) Қазақстан Республикасының қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге қатысу;
- 2) Банк-қатысушы еркінен тыс таратылған жағдайда кепілдендірілген депозиттердің салымшыларының құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау.

Қоғам осы міндеттерді атқара отырып, елдің банктік жүйеге деген сенімінің артуына және халықтың депозиттік негізінің өсуіне көмектеседі.

Қоғамның негізгі қызметтері:

еркінен тыс таратылған банктің – депозиттерді міндетті кепілдендіру жүйесінің қатысушысының депозиторларына-жеке тұлғаларға кепілдікті өтем төлемі;

кепілдікті өтемді төлеу үшін арналған арнайы резервті қалыптастыру;

инвестициялық кіріс алу мақсатында түрлі қаржы құралдарына меншікті активтерді инвестициялау;

банктердің-қатысушылардың депозиттерді кепілдендіру жүйесі орындауы үшін міндетті Бірігу шартының тараптары мен* мен басқа да нормативтік актілердің талаптарын анықтау;

банктің-депозиттерді кепілдендіру жүйесіне қатысушысының консервациясы кезеңіне, сондай-ақ банктің-қатысушының Қазақстан Республикасы қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитетінің барлық банктік операциялар жүргізуге берген лицензиясынан айрылу кезеңіне тағайындалатын уақытша әкімшілік құрамына қатысу;

тарату комиссиясының және еркінен тыс таратылатын банктің-қатысушының несие берушілер комитетінің құрамына қатысу, т.б.

*Бірігу шарттары – шарттары депозиттердің міндетті кепілдендіруін іске асыратын ұйымдармен жүзеге асырылатын банктің депозиттерді міндетті кепілдендіру жүйесіне бірігу шарты және жүйеге енгізілетін барлық банктер үшін стандартты болып табылады.

Бағалы қағаздардағы инвестициялық қызмет Қоғам қызметімен тікелей байланысты.

Қоғамның филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

Қоғамның 2013 жылғы 31 желтоқсандағы аяқталған жыл үшін қаржылық есептілігі Халықаралық Қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (ХКЕС жөніндегі кеңес) жариялаған редакцияда Халықаралық Қаржылық есептіліктің стандарттарының талаптарына сәйкес әділ құны бойынша есепке алынған қаржы құралдарын қоспағанда, тарихи (бастапқы) құны бойынша бағалау қағидаттарына сәйкес дайындалған.

Функционалдық валюта және қаржылық есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңге. Теңге Қоғамның функционалдық валютасы болып табылады, себебі Қоғамда болып жатқан оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық маңыздылығын көрсетеді. Сонымен бірге, теңге осы қаржылық есептілікті ұсыну валютасы болып табылады. Егер басқасы белгіленген болмаса, осы есептілікте көрсетілген сомалардың барлығы мың теңгеліктерге дейін дөңгелектенген.

Үздіксіз қызмет ұстанымы

Ұсынылған қаржылық есептілік Қоғамның қызмет етуі мен таяу болашақта қызмет етуін ескере отырып дайындалған. Сонымен, келесі жорамалдар берілген:

- Қоғамның таратылу мақсаты немесе өз қызметінің көлемін елеулі қысқарту ниеті жоқ және қажет етпейді;

- таяу болашақтағы кәдімгі шаруашылық қызмет барысында активтердің сатылуы мен міндеттемелердің өтелуі.

Ұсынылған қаржылық есептілікте Қоғам үздіксіз ұстанымының негізінде өз қызметін жалғастыра алмаған жағдайда қажет болатын түзетулер жоқ.

Есептеу қағидасы

Ұсынылған қаржылық есептілік, ақша қаражаттары туралы ақпаратты қоспағанда, есептеу қағидасына сәйкес дайындалған. Есептеу қағидасы төлем уақытына қарамастан, жасалу фактісі бойынша мәмілелер мен басқа оқиғалардың нәтижелерін мойындау арқылы қамтамасыз етіледі. Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте көрсетіледі және олар пайда болған қатысты кезеңдердің қаржылық есептілігіне енгізіледі.

Қаржылық есептілік элементтерінің табылуы

Ұсынылған қаржылық есептілікке қаржылық есептіліктің элементтері болып табылатын барлық активтер, міндеттемелер, капитал, кірістер мен шығыстар кіргізілген.

Қаржылық есептіліктің барлық элементтері тізбекті бап түрінде көрсетілген. Қаржылық есептіліктің бірнеше элементтері бір бапқа сол элементтердің Қоғам қызметіндегі сипаттамасының (функцияларының) ескерілуімен біріктірілген. Ұқсас баптардың әрбір маңызды тобы қаржылық есептілікте бөлек көрсетіледі. Егер маңызды болып табылмаса, ұқсас емес баптар немесе арнаулы басқа баптар бөлек көрсетіледі.

Маңызды бағалар және есеп саясатын қолданудағы кәсіби пайымдаулар

Қаржылық есептілікті әзірлеу Қоғам басшылығынан есептілікте келтірілген Қоғамның активтер мен міндеттемелер сомасына әсер ететін бағалар мен пайымдаулар жасауды, қаржылық есептілік дайындалған күнгі міндеттемелер және есептілікте аталған есеп кезеңі ішіндегі пайда мен шығындардың сомалары туралы ақпаратты ашуды талап етеді.

Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгешеленуі мүмкін. Осы жорамалдар мен бағалауларға қатысты белгісіздік, көрсетілген жорамалдар мен бағалауларға қатысты қабылданған активтің немесе міндеттеменің теңгерімдік құнына келешекте елеулі түзетулерді талап етуіне әкелуі мүмкін.

Бағалар мен оларға негізделген пайымдаулар Қоғам басшылығымен үнемі тексеріледі. Есеп бағалауындағы өзгерістер, егер өзгеріс тек қана сол кезеңге әсерін тигізсе, немесе өзгерістер туындаған және болашақ кезеңдерде, ағымдағы және болашақ кезеңдерге әсерін тигізсе, өзгерістер қарастырылған кезеңде танылады.

Төменде болашақ оқиғалар бойынша негізгі жорамалдар, сонымен бірге келесі есеп беру жылы аралығында актив пен міндеттемелердің теңгерімдік құнына едәуір түзетулердің енгізуі қажетін туғызатын елеулі тәуекелге душар есеп беру күніне бағалау белгісіздігінің басқа негіздері көрсетілген.

Салық салу

Салық тәуекелін бағалау кезінде басшылық, салық органдары қосымша салық салған жағдайда Қоғам сот дауында шеше алмайтын немесе сәтті түрде дауласа алмайтын салық заңнамасын бұзудың белгілі аймақтарын ықтимал міндеттемелер ретінде қарастырады. Осындай анықтау маңызды талқылауды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативті құқықтық актілердің өзгеру салдарынан өзгеруі мүмкін, сондай ақ салық тексерушіліктерінің сәйкестікті анықтау мақсатында жасайтын қорытындылары мен өз шешімдерінің нәтижелерінің болжалды анықтауын талап етеді.

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржы жағдайы туралы есепте танылған қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құнының белсенді нарық деректерінің негізінде анықталуы мүмкін болмаса, онда әділ құн бағалау тәсілдерін, сонымен қатар ақша ағынын дисконттау тәсілін қолдану арқылы анықталады. Осы тәсілдердің шығыс деректері ретінде бақылауға алынған нарық деректері қолданылады, бірақ бұл нақты түрде жүзеге аспайтын жағдайда, әділ құнды анықтау мақсатында белгілі бір талқылау бөлігі қажет. Талқылау өтімділік тәуекелі, несе тәуекелі және тербетімділік сияқты деректемелерді қамтиды. Осы фактілерге қатысты жорамалдар қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсерін тигізуі мүмкін.

3. Есеп саясатының елеулі аспектілері

Қоғамның 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау барысында қабылдаған есеп саясаты, 2013 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген төменде келтірілген жаңа стандарттар мен IFRIC түсіндірулерін қабылдауды қоспағанда, алдыңғы кезеңде қолданылған есеп саясатына сәйкес келеді.

3.1. 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық есеп беру кезеңі үшін күшіне енетін жаңа ХҚЕС, ХҚЕС-ке түзетулер мен түсіндірулер.

Қоғам алғашқы рет 2013 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылуы тиіс жаңа ХҚЕС, ХҚЕС-ке түзетулер мен түсіндірулерді қабылдады:

- **ХҚЕС 1–на түзетулер «Қаржылық есептілік: акпаратты ұсыну» – «Басқа жиынтық кіріс баптарын ұсыну»**

Түзету 2012 жылдың 1 шілдесінде немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін қолданылады. Ретроспективті түрде қолданылады.

Бұл түзетулер жиынтық кіріс туралы есеп және пайда мен шығын туралы есепте көрсетілген жаңа терминология құрамына (міндетті түрде қолданылуы тиіс) енгізіледі. Осыған орай, «жиынтық кіріс туралы есеп» «пайда мен шығын және басқа жиынтық туралы есеп» болып аталады. 1 ХҚЕС–на еңгізілген түзетулер пайда мен шығындарды және басқа жиынтық кірістерді бірыңғай есепте не болмаса бірінен соң бірі дайындалған екі бөлек есепте көрсету мүмкіндігін сақтайды. Сонымен қатар, түзетулер басқа жиынтық кірістің келесі баптарға топталу талаптарын қарастырады: а) пайда мен шығынға кейіннен жіктеуге жатпайтын баптар; және б) белгілі бір шарттарды орындау барысында пайда мен шығынға кейіннен жіктеуге тиесілі баптар. Басқа жиынтық кіріс баптары бойынша салықтарды осы екі топқа сәйкес жіктеу қажет. Мұндай жағдайларда, түзетулер пайдаға салынатын салықты шегергенге дейін немесе шегергеннен кейін басқа жиынтық кіріс баптарын ұсыну жолдарын таңдау мүмкіндігін жоққа шығармайды.

Қоғам пайда мен шығынға кейіннен жіктеуге тиесілі баптар мен осындай жіктеуге жатпайтын баптар бойынша басқа жиынтық кіріс баптарының топтануын бөлек көрсетеді. Қоғам пайда мен шығын және басқа жиынтық кірісті бірыңғай есепте көрсетуді жалғастыра беретіндігі туралы шешім қабылдады.

- **19 ХҚЕС–на түзетулер «Қызметкерлерге берілетін сыйақылар» (жаңа басылымда)**

Стандарттың жаңа басылымы 2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Қызметкерлерге берілетін сыйақылардың құрамындағы активтердің ағымдағы құнының өзгертілуінен басқа жағдайларда, ретроспективті түрде қолданылады.

Түзетулер Қоғамның есеп саясаты мен қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ, сесебі Қоғамның зейнетақы жоспары жоқ.

- **28 ХҚЕС–на түзетулер «Қауымдастырылған компаниялармен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» (2011 ж. редакциясында)**

Жаңа редакциядағы стандарт 2013 жылдың 1 қаңтарында басталатын жылдық есепті кезеңдерге байланысты күшіне енеді.

Қоғамның қауымдасқан және біріккен ұйымдарға инвестицияларының жоқ болуына себепті, стандарттың оның қаржылық есептілігіне тигізетін әсері жоқ.

- **1 ХҚЕС–на түзетулер «Мемлекетпен берілетін неснелер»**

Түзету 2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Түзетулер Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

- **7 ХҚЕС–на түзетулер «Ақпаратты ашып көрсету қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу»**

Түзету 2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Ретроспективті түрде қолданылады.

Түзетулер Қоғамның қаржы жағдайына немесе қызметінің нәтижесіне әсерін тигізген жоқ.

- **10 ХҚЕС–на түзетулер «Шоғырландырылған қаржылық есептілік», 27 ХҚЕС «Бөлек қаржылық есептілік»**

Стандарт 2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Стандартта қарастырылған кейбір ерешектеліктерді ескере отырып, алдыңғы жылдар үшін салыстырмалы деректердің өзгеруімен бірге ретроспективті түрде қолданылады.

10 ХҚЕС Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ, себебі, Қоғам бақылауына алынған ұйымдарды иеленбейді.

- **11 ХҚЕС–на түзетулер «Бірлескен қызмет туралы келісімдер»**

2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Стандарт бірінші қолданылған күніне орын алған бірлескен қызмет туралы келісімдерге қатысты ретроспективті түрде қолданылады.

11 ХҚЕС Қоғам бірлескен қызметте қатыспағандықтан, оның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

- **12 ХҚЕС–на түзетулер «Басқа ұйымдарда қатысу үлесі туралы ақпаратты ашып көрсету»**

2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Ретроспективті түрде қолданылады.

12 ХҚЕС Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ, себебі, Қоғам еншілес ұйымдар, бірлескен қызмет, қауымдасқан және құрылымдық ұйымдарға салынатын инвестициялармен иеленбейді.

- **13 ХҚЕС–на түзетулер «Әділ құнның бағасы»**

2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Ретроспективті түрде қолданылады.

13 ХҚЕС бір стандартта ХҚЕС-қа сәйкес әділ құнды бағалау бойынша барлық нұсқауларды біріктіреді. 13 ХҚЕС ұйымдар әділ құнды қолдануға міндетті болған жағдайда өзгерістер енгізбейді, әділ құнның қолданылуы талап етілген немесе рұқсат етілген жағдайда ХҚЕС-қа сәйкес әділ құнды бағалау бойынша нұсқауларды ұсынады. Стандарт қолданылған өзгерістер туралы ақпаратты ұсынуды және осы өзгерістерді бастапқы деректердің сипаттамасына негізделген әділ құнның деңгейі бойынша жіктеуді талап етеді.

13 ХҚЕС Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

- **20 Интерпретация «Ашық кеніштегі олжа аршу жұмысының шығынын есепке алу»**

2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Осы түсіндірудің Қоғамның қызметіне қатысы жоқ, сондықтан Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

«ХҚЕС жетілдіру» (2012 ж. мамыр)

- 1 ХҚЕС «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғашқы рет қолдану»

- 1 ХҚЕС «Қаржылық есептілікті ұсыну»

- 16 ХҚЕС «Негізгі құрал жабдықтар»

- 32 ХҚЕС «Қаржы құралдары: ақпаратты ұсыну»

- 34 ХҚЕС «Аралық қаржылық есептілік»

2013 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Атап өткен жетілдірулер Қоғамның қаржылық есептілігіне әсерін тигізген жоқ.

3.2. 2013 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жылдық есеп кезеңдері үшін шығарылған, бірақ күшіне еңбеген жаңа ХҚЕС, оларға түзетулер және түсіндірулер:

Қоғам шығарылған, бірақ күшіне еңбеген стандарттарды, түсіндірулер мен түзетулерді уақытынан бұрын қолданған жоқ:

- **32 ХҚЕС–на түзетулер «Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу»**

Түзету 2014 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді. Ретроспективті түрде қолданылады.

Түзетулер Қоғам қызметінің қаржы жағдайы немесе қаржылық қызметінің нәтижесіне ешқандай әсерін тигізбейді.

- **9 ХҚЕС–на түзетулер «Қаржы құралдары: жіктеу және бағалау» (жобаның бірінші кезеңінің нәтижесі бойынша редакциясында)**

39 ХҚЕС–н ауыстыру мақсатында ХҚЕС Кеңесінің бірінші кезеңінің нәтижесі бойынша шығарылған 9 ХҚЕС – ақырында 39 ХҚЕС–н толығымен ауыстыруға тиіс қаржы құралдарын есепке алу бойынша жаңа стандарт.

Ауыстыру жобасы үш сатыны қамтиды: қаржылық активтер мен міндеттемелердің жіктелуі мен бағалануы, құнсыздану мен хеджирлеуді есепке алу. Жобаның орындалуы аяқталған жоқ. Бастапқыда, стандарттың 2013

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енетіні болжалған, міндетті түрде қолданылу күні басқа күнге ауыстырылды.

Аяқталған көріністі ұсыну үшін Қоғам осы стандарт басып шығарылғаннан кейін жобаның басқа сатыларымен байланысты қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға әсерін бағалайды.

- 10 ХҚЕС, 12 ХҚЕС және 27 ХҚЕС–на түзетулер «Инвестициялық ұйымдар»

Түзетулер 2014 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді, Арнайы ауыспалы талаптарды ескере отырып ретроспективті түрде қолданылады.

Түзетулер Қоғам қызметінің қаржы жағдайы немесе қаржылық қызметінің нәтижесіне әсерін тигізбейді.

- 36 ХҚЕС–на түзетулер «Активтердің құнсыздануы»

Түзетулер ақпараттың ашып көрсетілуіне қатысты және 2014 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Алдын ала жасалған есеп бойынша түзетулер Қоғамның қаржылық есептілігіне және ондағы ақпараттың ашылып көрсетілуіне әсерін тигізбейді.

- 39 ХҚЕС–на түзетулер «Қаржы құралдары: тану және бағалау»

Түзетулер хеджирлеудің есепке алынуын айқындайды және 2014 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Түзетулер Қоғам қызметінің қаржы жағдайы немесе қаржылық қызметінің нәтижесіне әсерін тигізбейді.

- IFRIC 21 түсіндірулері «Жинау»

Түсіндіру 2014 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезендер үшін күшіне енеді.

Түсіндіру Қоғам қызметінің қаржы жағдайы немесе қаржылық қызметінің нәтижесіне әсерін тигізбейді.

Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция тану критерияларына сәйкес болған күні қолданылатын айырбастау бағамы бойынша есепке алынады.

Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер (валюта шотындағы ақша қаражаты, сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер) есеп беру күні қолданыста болған валюталық бағам бойынша қайта есептеледі.

АҚШ долларында көрсетілген Қоғамның монетарлық активтері есеп беру күніне келесі бағамдар бойынша қайта есептелген:

- 31.12.2013 ж. жағдай бойынша 154.06 теңге бағаммен

- 31.12.2012 ж. жағдай бойынша 150.74 теңге бағаммен.

Шетел валютасында көрсетілген қаржылық есептілік баптарын қайта есептеу үшін, сондай-ақ валюталық операцияларды бухгалтерлік есепте көрсету мақсатында Қоғам Қазақстан қор биржасының негізгі сессиясында қалыптасқан валюта айырбасының орташа есепті биржалық нарықтық бағамдарын пайдаланды.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу нәтижесінде пайда болған бағамдағы айырмашылықтың барлығы кезеңдегі пайда мен шығында көрсетіледі.

Шетел валютасындағы тарихи құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәміле жасалған күні қолданыста болған бағам бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құны анықталған күні қолданыста болған бағам бойынша қайта есептеледі. Монетарлық емес баптарды қайта есептеу барысында туындайтын барлық бағамдағы айырмашылықтар баптың әділ құнының өзгеру нәтижесінде кіріс пен шығыстарды тану қағидаттарына сәйкес есепке алынады.

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары Қоғамның банктік шоттарындағы қаражатты білдіреді.

Ақша қаражаттарының баламалары өтеу мерзімі үш айдан аспайтын және құнының өзгеруінің қомақты тәуекелімен байланысты ақша қаражатының белгілі сомасына айырбастау үшін дайын жоғары өтімді инвестицияларын, сондай-ақ банктік овердрафттарды білдіреді.

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары ҚРҰБ Монетарлық операцияларды есепке алу басқармасында (МОЕБ) ағымдағы шоттағы, ҚРҰБ мен «Казкоммерцбанк» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ жинақ, депозиттік, инвестициялық және басқа шоттарындағы меншікті ақша қалдығын қамтиды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелер

Қаржы құралдарының бастапқы танылуы

Қоғам қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзінің қаржылық жағдай туралы есебінде құрал бойынша шарттық ережелердің бір бөлігі болған уақытта ғана таниды. Қаржылық активтер мен міндеттемелер есептілікте мәміле орындалған күні танылады.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша шығыстарға тікелей байланысты пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланбайтын қаржылық активтер мен міндеттемелер орын алған жағдайда көбейтілген әділ құны бойынша бағаланады.

Қоғам өзінің 39 ХҚЕС қолданылатын қаржылық активтерін келесідей жіктейді:

- кіріс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер;
- өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар;
- несие мен дебиторлық берешек;
- сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер.

Қоғам (IAS) 39 қолданылатын қаржылық міндеттемелерін төмендегідей жіктейді:

- өзгерісі пайда немесе шығында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизациялы құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер.

Әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы есептелетін қаржылық активтер мен міндеттемелер – ең алдымен бағалардың қысқа мерзімді тербетулері мен делдалдардың маржасының нәтижесінде пайда табу мақсатында сатып алынған активтер мен міндеттемелер. Қаржылық активтерді сатып алыну себебіне қарамастан құрылымы қысқа мерзім аралығында пайда келтіруін мұқтаж ететін нақты растайтын портфельдің бір бөлігі болып табылса, оны осы Қоғамқа жіктеу қажет. Туынды қаржылық активтер мен міндеттемелер арқашан пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағалануы ретінде қарастырылады, бұл жағдайда олар тиімді хеджирлеу құралдары ретінде анықталуын қамтымайды.

Қоғамның қаржылық активтері акша қаражаттарын, сатуға арналған қолда бар қаржылық активтерді, банктердің қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарнама бойынша жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдеме беру жүйесінің дебиторлық берешектерін қамтиды.

Несие мен дебиторлық берешек

Белсенді нарықта жүрмейтін бекітілген немесе анықталған төлемдері бар туынды емес қаржылық активтерін білдіреді. Бастапқыда танылғаннан кейін несие мен дебиторлық берешек құнсыздану бойынша резервтерді шегере отырып, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі арқылы амортизациялық құны бойынша бағаланады. Амортизациялық құн сатып алу кезіндегі жеңілдіктерді немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажыратылмас бөлігі болып табылатын комиссиялық алымдармен мәмілені аяқтауға жұмсалған шығыстарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану негізіндегі амортизация кезеңдегі пайда мен шығында қаржыландырудан түскен кірістердің құрамына жатқызылады. Құнсызданумен негізделген шығыстар кезеңдегі пайда пен шығындар құрамында танылады.

Міндетті күнтізбелік жарналар бойынша дебиторлық берешекті Қоғам алғашында дербес жүргізілген тоқсандық есепті бағалар мөлшерінде мойындайды, Банктердің – алдыңғы тоқсан қатысушыларының тиісті жарналарының сомасы оны есептеу үшін негіз болып табылады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған жеке тұлғалардың депозиттерін міндетті кепілдендіру туралы» Қазақстан Республикасы заңының ережелеріне сәйкес банк – қатысушы төлейтін жарна мөлшері мен төлеу тәртібі депозиттерді міндетті кепілдендіретін ұйымның басқару органымен анықталады. 2006 ж. 30 қазандағы №32 хаттама бойынша «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген Бірігу шартының (бұдан былай – Бірігу шарты) ережелеріне сәйкес Банк-қатысушы есепті тоқсаннан кейінгі келесі айдың он бесіне дейін міндетті күнтізбелік жарналарды Қорға төлеуге міндеттенеді.

Алынуға тиіс жарналардың мөлшері есепті тоқсаннан кейінгі келесі айдың бірінші күнгі жағдай бойынша Банктің-қатысушының барлық кепілдендірілген депозиттерінің жалпы сомасына міндетті күнтізбелік жарнаның мөлшерлемесін қолдану арқылы анықталады.

Қоғам Банктер-қатысушылардан есепті тоқсанынан кейінгі айдың бірінші күні алынған мәліметтердің негізінде есеп тоқсанынан кейінгі айдың ішінде алдыңғы тоқсан үшін алынатын жарналардың мөлшерін реттейді.

Қоғам әрбір тоқсан сайын Банктерге-қатысушыларға берілген біліктілік тобын, жарна мөлшерін анықтап, хабарлап отырады, ал Банктер дербес түрде міндетті күнтізбелік жарналарды есептеп, аударып отырады, ал Қоғамға өз кезегінде Банктердің-қатысушылардың міндеттерінің шынайы және уақтылы орындалуын бақылау функциясы артылған.

Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер

«Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер» осы санатта белгіленген немесе қандай да бір басқа санатта жіктелмеген туынды емес қаржы құралдарын білдіреді.

Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер бастапқы мойындаудан кейін әділ құны бойынша бағаланады, ал таратылмаған кірістер немесе шығындар құнсызданудан, оң және теріс бағам айырмашылықтарынан болған шығындарды есептемегенде активтің мойындалуы тоқтағанға дейін басқа жиынтық кіріс ретінде мойындалады. Осы кезде ертеректе басқа жиынтық кірісте мойындалған жинақталған пайда немесе шығын кезеңдегі пайда немесе

шығын құрамында қайта жіктеледі. Алынған немесе инвестициялар бойынша төленген пайыздар қаржылық есептілікте пайыздық кірістер/шығындар құрамында кіріс немесе шығыс ретінде көрсетіледі.

Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер - белгіленбеген уақыт кезеңі ішінде Қоғам ұстауға ниеттенген және өтімділік қажеттілігіне немесе пайыздық бағамдары, айырбас бағамдары немесе акция бағаларының өзгеруіне жауап ретінде сатылатын инвестициялық бағалы қағаздарды қамтиды.

Қаржылық активтерді қайта бағалау резервтері

Есеп беру күніне әділ құны бойынша бағаланатын сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері қайта бағалау нәтижесінде құрылады. Әділ құнның өзгеру элементтері активтердің танылуы тоқтағанға дейін немесе құнсыздануына дейін капитал шотында көрсетіледі. Осындай активтердің шығарылуы немесе құнсыздануы жағдайда, резерв жиынтық кіріс туралы есепте капитал шотынан қаржы кірістері мен шығыстарына ауыстырылады.

Сату және кері сатып алу шарттары бойынша жасалатын мәмілелер, бағалы қағаз қарыздары

Контрагентке кредитордың кірістілігін іс жүзінде қамтамасыз ететін сату және кері сатып алу («Репо» шарттары) шарттары бойынша мәмілелер бағалы қағаздарды қамтамасыздандыру үшін қаражат тарту операциясы ретінде қарастырылады. Сату және кері сатып алу шарттары бойынша сатылған бағалы қағаздарды мойындау тоқтатылмайды. Бағалы қағаздар сатып алатын тұлға келісім-шарт бойынша немесе қалыптасқан тәжірибеге сәйкес бағалы қағаздарды сатуға немесе кепілге қайта қоюға құқылы болатын жағдайларды есептемегенде қаржы жағдайы туралы есептің басқа бабына қайта жіктелмейді. Мұндай жағдайларда олар «Репо операциялары бойынша дебиторлық берешек» ретінде жіктеледі. Тиісті міндеттемелер басқа банктердегі қаражат шоттары немесе басқа қарыз қаражаты бойынша көрініс табады.

Қоғамға кредитордың кірістілігін іс жүзінде қамтамсыз ететін міндетті кері сатылатын шарттар («кері Репо») бойынша операциялар арқылы иеленген бағалы қағаздар контрагентке байланысты дебиторлық берешек шоттары бойынша көрініс табады. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық кіріс ретінде мойындалады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен Репо шартының әрекет ету мерзімі аралығында есептеледі.

Контрагенттерге белгіленген сыйақы үшін қарыз ретінде берілген бағалы қағаздар қаржы жағдайы туралы есептің шығыс бабында қаржылық есептілікте көрсетіле береді, бұған контрагент келісім-шарт бойынша немесе қалыптасқан тәжірибеге сәйкес осы бағалы қағаздарды сатуға немесе қайта кепілге салуға құқылы болатын жағдайлар жатпайды. Мұндай жағдайларда, Қоғам оларды жеке теңгерімдік бапқа қайта жіктейді.

Белгілі бір сыйақыға қарыз түрінде алынған бағалы қағаздар үшінші тараптарға сатылған жағдайлардан басқа уақытта қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Мұндай жағдайларда, осы бағалы қағаздарды сатып алудан және сатудан болған қаржы нәтижесі әділ құны бойынша кредиторлық берешек шоттардың құрамында көрсетіледі.

Әділ құн

Әділ құн – бұл активті айырбастауға болатын немесе ол арқылы белсенді нарықта өз еркімен әрекет ететін хабардар тұлға мен тәуелсіз тараптар арасында мәміле жасау барысында туындайтын міндеттемені реттеуге болатын соманы білдіреді. Әділ құн қаржылық есептілікке ағымдағы сұраныс сомасы мен белсенді нарықта бағасы белгіленетін қаржы құралдарының ағымдағы ұсыныс сомасын білдіреді. Өзара өтемдік тәуекелі бар активтер мен міндеттемелерге қатысты Қоғам өзара өтемдік тәуекелдерімен позицияның әділ құнын анықтау үшін орташа нарықтық бағаны қолдануына және тиісті сұраным бағасы немесе ұсыным бағасының ашық позициясын қолдануына болады. Қаржы құралдары биржада немесе басқа ұйымнан баға белгілеуін еркін және үнемі алуға мүмкін болған жағдайда белсенді нарықта бағасы белгіленетін құрал болып табылады, бұл жағдайда, мұндай баға белгілеу белсенді нарық шарттарына сәйкес орындалатын нақты және үнемі мәмілені білдіреді.

Қаржы инвестицияларының әділ құны Қоғаммен айына бір рет, айдың ең соңғы жұмыс күніне Қазақстан Қор биржасындағы сауда-саттықтың жабылу күніне бекітілген баға белгілеуге (баға) және күнтізбелік күннің алдыңғы күніне немесе күнтізбелік айда осы активтерді сату күніне және сатудың алдыңғы күніне Bloomberg Finance L.P. деректемелеріне сәйкес қайта қаралады.

Осы бағалы қағаздардың шығарылу күні биржалық сайда саттықтың соңғы күнінен кейін болу салдарынан бесенді нарықта баға белгіленуі жок қаржы құралдарының әділ құны қайта бағаланбайды.

Нарықта бағасы белгіленбейтін инвестициялар бойынша әділ құн бағалаудың әр түрлі тәсілдерін қолдану арқылы анықталады. Осындай тәсілдер коммерциялық негізде жасалған соңғы мәмілелердің бағаларын; осыған ұқсас құралдардың ағымдағы нарықтық құнын қолдануды; дисконтталған ақша ағымдары мен опцион бағаларының тәсілін талдауды қамтиды.

Мәміле бойынша шығыстар

Мәміле бойынша шығыстар қаржы құралдарын сатып алуға, шығаруға немесе істен шығаруға байланысты қосымша шығыстар болып табылады. Қосымша шығыстар – бұл мәміле жасалмаса, пайда болмайтын шығыстарды білдіреді. Мәміле бойынша шығыстар агенттерге (соның ішінде сауда агенттері ретінде қызмет атқаратын қызметкерлерге), кеңесшілерге, делдалдарға төленетін сыйақыны, реттеуші орган мен қор биржаларына төленетін жиынды, сонымен–

қатар активті беру кезінде шегерілетін салық пен жиынды қамтиды. Мәміле бойынша шығыстар борышқорлық міндеттемелер бойынша сыйақы немесе дисконттарды, қаржы шығыстарын, ішкі әкімшілік шығыстар немесе сақтауға жұмсалған шығыстарды қамтымайды.

Амортизацияланған құн

Амортизацияланған құн негізгі борыштың төлемін шегергенде, бірақ есептелген пайызды қосқанда активтің бастапқы құнын білдіреді, ал қаржылық активтер үшін – құнсызданудан келтірілген шығындарды есептен шығаруын шегерген кезде активтің бастапқы құнын білдіреді. Есептелген пайыздар бастапқыда танылған кезде кейінге қалдырылған мәміле бойынша амортизацияны, сонымен қатар тиімді пайыздық мөлшерлемесін қолдану арқылы өтеу сомасынан алынған дисконтты немесе басқа сыйақыны қамтиды. Есептелген пайыздық кірістер және пайыздық шығыстар, соның ішінде купон бойынша кіріс пен амортизацияланған дисконт немесе сыйақы (бастапқы танылуы кезінде кейінге қалдырылған комиссиялық) бөлек көрсетілмейді, олар активтер мен міндеттемелердің сәйкес баптарының теңгерімдік құнына кіргізіледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме – әрбір кезеңде құралдардың теңгерімдік құнына тұрақты пайыздық мөлшерлемені қамтамасыз ету мақсатында сәйкес кезең аралығында пайыздық кірістер немесе пайыздық шығыстардың тану әдісі болып табылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл қаржы құралдарының болжалды пайдалы мерзімі аралығында немесе сәйкес жағдайларда, ең қысқа мерзім аралығында есептелген болашақтағы ақшалай төлемдері немесе түсімдерін қаржы құралдарының теңгерімдік құнына дейін нақты дисконттайтын мөлшерлеме. Тиімді пайыздық мөлшерлеме пайыздың өзгеру күніне дейін құбылмалы мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін қолданылады, бұл жағдайда осы құралдарға қатысты көрсетілген құбылмалы мөлшерлемесі бойынша немесе нарықтық белгілерге қарамастан басқа ауыспалы факторлар бойынша несие спрэдін көрсететін сыйақылар мен дисконттар жатпайды. Осындай сыйақылар немесе дисконттар құралдың болжалды қолдану мерзімі аралығында амортизацияланады. Дисконтталған құнды есептеу тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын шарттың тараптарына төленген немесе алынған барлық комиссиялық алымдарды қамтиды.

Амортизациялық құн бойынша есептелетін міндеттемелер

Бастапқыда қаржы жағдайы туралы есептілікте танылғаннан кейін Қоғам барлық қаржылық міндеттемелерді амортизациялық құн бойынша есептеуі қажет, бұған пайда немесе шығын арқылы амортизациялық құн бойынша есептелетін міндеттемелер мен құнын нақты сеніммен бағалауға мүмкін емес туынды құралдар бойынша міндеттемелер, туынды құралдар бойынша нақты шығыстары бойынша көрсетілгендерден басқасы жатады. Хеджирлеу бабы ретінде анықталған қаржылық міндеттемелер 39 ХҚЕС-на сәйкес бағаланады.

Амортизациялық шығыс бойынша көрсетілген қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша пайда (шығын) қаржылық активтер немесе міндеттемелердің танылуы тоқтатылған жағдайда немесе құнсыздану, сондай-ақ амортизациялануы жағдайында кезеңдегі пайда немесе шығында танылады.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Қоғам қаржылық активтің құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды.

Қаржылық актив немесе қаржылық активтер тобы бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарына сенімді бағаланатындай әсер еткен активті алғашқы танудан кейін орын алған бір немесе бірнеше оқиға («шығын оқиғасы») нәтижесінде объективті құнсыздану белгілері болғанда ғана қаржылық актив немесе активтердің тобы құнсызданған болып саналады. Келесі шығын оқиғалары туралы ақпарат актив негеріне белгілі болған жағдайлар қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құнсыздануының объективті белгілеріне жатады: Эмитенттің (борышқордың) қомақты қаржы қиындықтарын басынан кешіруі, шарт талаптарын бұзуы, мысалы, пайызды немесе негізгі қарыз сомасын төлеуден бас тартуы немесе қашуы, банкрот болу ықтималдылығы немесе қарыз алушының қаржылық қайта ұйымдастырылуы, кредиторға қандай да болмасын басқа жағдайларда жасамайтын, қарыз алушының қаржы қиындықтарымен байланысты экономикалық немесе заң себептері бойынша жеңілдік талаптарының берілуі. Осындай растамаларға жекелеп алғанда мерзімі кешіктірілген берешек көлемдерінің немесе қарыздарды төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудан бас тартып, белгілі бір өзара байланыстағы ұлттық немесе жергілікті экономикалық шарттардың өзгеруі сияқты қаржы құралы бойынша төмендеу бағасына ұшырағыш күтілетін болашақ ақша ағындарының болуын көрсететін бақылауға алынған деректер де жатады. Үлестік құралға инвестициялардың құнсыздануының объективті белгілері эмитент қызмет атқаратын техникалық, нарықтық, экономикалық немесе заңи ортада қолайсыз салдарлары бар елеулі өзгерістер туралы ақпаратты қамтиды және үлестік құралдағы инвестициялардың құнының өтелмеу мүмкіндігін көрсетеді.

Амортизациялық құны бойынша есептелетін қаржылық активтер үшін Қоғам алдымен жеке мәні бар қаржылық активтерге қолданылатын жеке және дербес мәні жоқ қаржылық активтерге қолданылатын жеке немесе жиынтықты негізде объективті құнсыздану белгілерінің болуын анықтайды. Қоғам дербес мәні бар және дербес мәні жоқ ретінде жеке бағаланатын қаржылық активтерге қолданылатын объективті құнсыздану белгілерінің болмауына мән берсе, ол

несие тәуекелінің ұқсас сипаттамалары бар қаржылық активтердің тобына осындай активті қосады және жиынтық негізде құнсыздану мәнін бағалайды. Танылған немесе бұрынғысынша құнсызданудан болған шығын танылатын, құнсыздану мақсатында жеке бағаланатын активтер жиынтықты құнсыздану бағасына жатқызылмайды.

Несиенің құнсыздануынан, дебиторлық берешектен болатын немесе амортизациялық құны бойынша есептелетін инвестицияларды өтеуге дейін ұсталынатын шығынның объективті белгілері болғанда шығынның көлемі осы қаржылық активтер үшін шығыс тиімді пайыз мөлшерлемесі бойынша есептелген болжамды болашақ ақша қаражаты ағындарының (әлі артылмаған болашақтағы несие шығындарын есептемегенде) дисконтталған құны мен активтің теңгерімдік құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады. Активтің теңгерімдік құны тікелей немесе бағалау резервінің шоты арқылы азайтылады. Құнсызданудан келтірілген шығын сомасы шығыстар құрамында кезеңдегі пайда мен шығында көрсетіледі.

Кейінгі кезеңде активтердің құнсыздануынан болған шығын көлемі азайып, осы азаю құнсыздану танылғаннан кейін (мысалы, дебитордың несие рейтингінің артуы) орын алған оқиғамен объективті байланыстырылса, ертеректе танылған құнсызданудан болған шығын бағалау резервінің шотын түзету арқылы реверсияланады. Қаржылық активтердің құнын алдыңғы есептен шығару кейіннен қалпына келтірілсе, қалпына келтіру сомасы кезеңдегі пайда мен шығындардағы инвестициялық шығындардың құрамында танылады.

Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер үшін, Қоғам әр есеп кезеңінің соңында инвестициялар немесе инвестициялар тобының құнсыздануға ұшырауының объективті растамаларының болуын бағалайды.

Сатуға арналған қолда бар болып жіктелген үлестік құралдардағы инвестициялар орын алған жағдайда, объективті куәліктер алғашқы құнның деңгейінен төмен инвестициялардың әділ құнының қомақты немесе одан әрі қарай төмендеуін камтиды. «Қомақтылықты» инвестициялардың алғашқы құнымен салыстыра отырып, ал «одан әрі қарай төмендеуді» әділ құны алғашқы құннан аз болатын кезеңмен салыстыра бағалау керек. Осы инвестициялар бойынша құнсызданудан болған, ертеректе мойындалған пайда мен шығындар шегерілген иелену құны мен ағымдағы әділетті құн арасындағы айырмашылық ретінде бағаланатын жиынтықты шығын сомасы құнсыздануының объективті дәлелдері болғанда басқа жиынтық кірістен шығарылады және қаржылық активтің теңгерімнен шығарылғандығына қарамастан, кезеңдегі пайда мен шығындарда танылады. Үлестік құралдардағы инвестициялар бойынша құнсызданудан болған шығындар кезеңдегі пайда мен шығындар арқылы қалпына келтірілмейді, құнсызданудан кейін әділ құнын ұлғайту тікелей басқа жиынтық кіріс құрамында танылады.

Сатуға арналған қолда бар болып жіктелген борышқорлық құралдар орын алған жағдайда құнсыздану амортизациялық құны бойынша есепке алынатын қаржы құралдарына қатысты қолданылатын санаттардың негізінде бағаланады. Әйтсе де, құнсызданудан көрсетілген шығын сомасы ертеректе пайда мен шығындарда мойындалған осы инвестициялар бойынша құнсызданудан болған шығын шегеріліп, амортизациялық құны мен ағымдағы әділ құны арасындағы айырмашылық ретінде бағаланған жинақталған шығынды білдіреді. Келесі жылдың ішінде борышқорлық құралдың әділ құны артып кетсе, осы өсуді пайда мен шығындардағы құнсызданудан болған шығын мойындалғаннан кейін болған оқиғамен объективті байланыстыруға мүмкін болса, құнсызданудан болған шығын кезеңдегі пайда мен шығын арқылы қалпына келтіріледі.

Қаржылық активтер мен міндеттемелердің танылуын тоқтату

Қаржылық актив (немесе қолданылған жерде – қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бір бөлігі) төмендегі жағдайларда қаржылық жағдай туралы есептілікте есепке алынуын тоқтатады.

Егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқықтарының мерзімі аяқталған болса;
- Қоғам активтен ақша ағындарын алуға өз құқықтарын тапсырса немесе «транзиттік» келісім бойынша толық көлемде және кешіктірмей алынатын ақша ағындарын үшінші тарапқа төлеуге міндеттенсе немесе
- (а) Қоғам активтен болған барлық тәуекелдер мен пайданы тапсырса немесе
- (б) Қоғам активтен болған барлық тәуекелдер мен пайданы тапсырмаса, бірақ өзінде сақтамай, осы активті бақылауға алынуын тапсырса.

Қоғам активтен ақша ағындарын алуға барлық құқықтарын тапсырса немесе транзиттік келісім жасаса, бұл орайда активтен болған барлық тәуекелдер мен пайданы бермесе, бірақ өзінде де сақтамаса, сондай-ақ активті бақылауға бермесе, жаңа актив Қоғам берілген активке қатысуын жалғастыратын дәрежеде танылады. Мұндай жағдайда, Қоғам тиісті міндеттемені мойындайды. Тапсырылған актив пен тиісті міндеттеме Қоғам сақтаған құқықтар мен міндеттемелер көрініс табатын негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғастырған қатысу келесі көлемдердің қайсысының ең аз болуына қарай мойындалады: активтің бастапқы теңгерімдік құны немесе Қоғам төлеуді талап етуі мүмкін ең көп сома.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Міндеттеме өтелсе, жойылса немесе күшінде болу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылады.

Қазіргі қаржылық міндеттемелердің көптігімен ерекшеленетін талаптарда тура сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе бар міндеттемелердің талаптары көп өзгертілсе, осындай ауыстыру немесе

өзгерту алғашқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тануды бастауды білдіреді, ал теңгерімдік құндарының айырмашылығы кезеңдегі пайда мен шығындарда танылады.

Қаржы құралдарын есепке алу

Қаржылық активтер мен, міндеттемелерді есепке алу іске асырылады және танылған соманы есепке алуға заңды түрде бекітілген құқықтарының және есепке алуды немесе активті сату және бір мезгілде міндеттемені өтеу ниетінің бар болуы жағдайында ғана таза сома Қоғамның қаржылық есептілігінде көрсетіледі.

Негізгі құрал-жабдықтар

Негізгі құрал-жабдықтар келіп түскен сәтте негізгі құрал-жабдықтарды сатып алуға іс жүзінде жұмсалған қажетті барлық шығындарды қамтитын өзіндік құны бойынша қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Кейінірек негізгі құрал-жабдықтар жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегергенде, өзіндік құны бойынша есепке алынады.

Пайдалануға жаңадан енгізілген негізгі құрал-жабдықтарға амортизация есептеу негізгі құрал-жабдықтар пайдалануға енгізілген кезден бастап жүргізіледі, ал шығарылған негізгі құралдар бойынша – осы активті мойындау тоқтаған күннен бастап немесе Халықаралық стандартқа ХҚЕС (IFRS) 5 сәйкес сатуға арналған болып жіктелген (немесе сатуға арналған болып жіктелген шығу тобына енгізілген) күннен бастап тоқтайды.

Негізгі құрал-жабдықтарды пайдалы қолданудың орташа бағаланған мерзімі 3 жылдан 10 жылға дейін.

Негізгі құрал-жабдықтарды таратылуға тиіс құны негізгі құрал-жабдықтар нысанының техникалық жағдайы пайдалы қолдану мерзімінің соңында күтілгендей тиісті болады деген болжамға қарай тарату шығындары шегеріліп, сату нәтижесінде Қоғам ала алатындай соманың бағалау мәнін білдіреді.

Тарату құны, пайдалы қолдану мерзімі мен амортизация әдістері қайта қарастырылады және қажет болған жағдайда, әр қаржы жылының соңында түзетіліп отырады.

Негізгі құрал-жабдықтардың кезектегі шығындары активтің теңгерімдік құнына енгізіледі немесе Қоғам алатын осы активпен байланысты болашақ экономикалық тиімділіктер мен осы активтің құны сенімді бағаланатын ықтималдылық болғанда жеке актив ретінде танылады. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша барлық басқа шығындар туындаған қаржы кезеңі ішінде пайда мен шығындарда көрсетіледі.

Негізгі құрал-жабдықтарды есептен шығару болашақта осы активті пайдаланудан немесе шығарудан экономикалық пайда алу күтілмейтін жағдайда немесе шығарылғанда іске асырылады. Активті есептен шығару нәтижесінде туындайтын пайда немесе шығын (шығудан болған таза түсімдер мен активтің теңгерімдік құны арасындағы айырмашылық ретінде есептелген) актив есептен шығарылған есеп кезеңі ішіндегі жиынтықты кіріс туралы есептің пайдасы мен шығынына енгізіледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер бастапқы құнын тану барысында өзіндік құны бойынша бағаланады. Материалдық емес активтерді бастапқыда мойындағаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығын шегеріліп, бастапқы құны бойынша есепке алынады. Өнімдерді әзірлеуге кеткен жинақталған шығындарды есепке алмағанда компанияның ішінде жүргізілген материалдық емес активтер жиналмайды, тиісті шығын туындаған есеп жылы ішінде пайда мен шығындар туралы есепте көрініс табады.

Пайдалы қолдану мерзімі шектеулі материалдық емес активтер осы мерзім ішінде амортизацияланады және осы материалдық активтің құнсыздану белгілері болса, құнсыздану тұрғысынан бағаланады.

Амортизация 3 жылды құрайтын нысандардың бағаланған пайдалы қызмет мерзімі ішінде құнын есептен шығару бір қалыпты (тік желілік) әдістің негізінде есептеледі.

Операциялық жал

Қоғам жсалға алушы ретінде

Жалға беруші жал нысанына меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайданы өзінде сақтайтын активтер жалға алу операциялық жал ретінде жіктеледі. Операциялық жал шарты бойынша төлемдер жал мерзімі ішіндегі шығындарға жазылып, қызметтік мәніне сәйкес жиынтық кіріс туралы есепте шығындар құрамында есепке алынады.

Табыс салығы

Ағымдағы корпоративтік табыс салығы

Алдыңғы және ағымдағы кезеңдер үшін салық активтері мен ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер салық органдарынан немесе салық органдарына өтелуі болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы – есеп күні қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілікті жүргізу мақсаттарында салық салынатын активтер мен міндеттемелер базасы мен теңгерімдік құны арасындағы барлық уақыт айырмашылықтар бойынша есеп беру күніне танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі барлық салық салынатын уақыт айырмашылықтары бойынша танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері уақыт айырмашылығының таяу болашақта қалпына келтірілуі және шегерілген уақыт айырмашылықтары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері есепке алынатын салық салынатын пайданың алыну ықтималдылығы бар дәрежеде мойындалады.

Кейінге қалдырылған активтің есепті құны әр есеп беру күніне қайта қарастырылып, кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығы немесе бір бөлігі аз болғанда пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайда болса, төмендетіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әр есеп беру күніне қайта қарастырылады және салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беруінің ықтималдылығы пайда болған дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері актив таратылған есеп кезеңінде қолданылады деп болжанатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады, ал міндеттеме күшіне немесе нақты күшіне еңгізілген есеп күнгі жағдай бойынша салық мөлшерлемелерінің (және салық заңнамасының) негізінде өтелген.

Салық пайдадан немесе шығыннан тыс келесідей танылған баптарға жататын болса, ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар пайдадан немесе шығыннан тыс танылуы қажет:

- а) басқа жиынтық кірісте басқа жиынтық кірісте мойындалуы керек;
- б) тікелей меншікті капиталда меншікті капиталда тікелей мойындалуға тиіс.

Ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алу заңды бекітілген құқығы болса және кейінге қалдырылған салықтар салық төлеуші бір ғана компания мен бір ғана салық органына қатысты болса, кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер бір-біріне қарсы есептеледі.

Жалақы бойынша шығыстар, әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдар

Жалақы төлеуге жұмсалған шығыстар, әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар, төленуге тиіс жылдық демалыс күндері мен сырқаттық, сыйлықақылар Қоғам қызметкерлерімен атқарылатын тиісті қызметтер орын алған жыл үшін есептеледі.

Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдардың жалпы мөлшері Қоғам қызметкерлерінің салық салынатын кірістерінен 11 % қамтиды.

Зейнетақы қамтамасыздандыру бойынша міндеттемелер

Қоғам өз қызметкерлерінің жалақысынан зейнетақы қорына зейнетақы қамтамасыздандыру үшін 10% ұстап қалады. Заңнамаға сәйкес, міндетті зейнетақы жарнамалары қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады, және Қоғамның қызметкерлерінің зейнетке шыққаннан кейін ешқандай ағымдағы немесе болашақтағы төлемдер бойынша міндеттемелері жоқ.

Резервтік капитал

Заңнама талаптарына және Қоғамның құрылтай құжаттарына сәйкес құрылады. Қоғам алдын ала білуге болмайтын тәуекелдер мен болашақ шығындардың орнын толтыру үшін есепті кезең нәтижелері бойынша алынған таза кірістің бөлігін аудару есебінен резервтік капитал құрады. Резервтік капитал бөлінбейді.

Арнайы өтеу резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған жеке тұлғалардың депозиттерін міндетті кепілдендіру туралы» Қазақстан Республикасы заңының ережелеріне сәйкес кепілдікті өтемді төлеумен байланысты қызмет атқару үшін Қоғам банктер – қатысушылардың жарналарының, бірігу шарты бойынша міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісті түрде орындамағаны үшін банктер – қатысушыларға қолданылған тұрақсыздық айыбынан, кепілдікті өтеу сомалары жөніндегі Қоғам талаптарын еркінен тыс таратылатын банктің – қатысушының қанағаттандыру тәртібінде алған ақшасының, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің шешіміне сәйкес пайданы бөлудің есебінен арнайы резерв құрады. Банк – қатысушы еркінен тыс таратылған жағдайда депозитордың кепілдікті өтемін төлеуі мақсатында Қоғам арнайы өтеу резервін қалыптастырады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдендіру туралы» Қазақстан Республикасы заңының ережелеріне сәйкес депозиттерді міндетті кепілдендіретін ұйымның арнайы резервінің мақсатты мөлшері банктердегі-қатысушылардағы барлық кепілдендірілген депозиттер сомасының кем дегенде бес пайызын құрайды.

Кірістер мен шығындарды тану

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығындар

Амортизациялық құны және сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері ретінде жіктелетін пайыздық қаржы құралдары бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер немесе шығындар тиімді

пайыздық мөлшерлеме бойынша көрініс табады, ол бойынша дисконттағанда күтілетін болашақ ақша төлемдері немесе қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе қысқа уақыт кезеңі ішінде қолдануға болатын жерде қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза теңгерімдік құнына дәлме-дәл келтіріледі. Есептегенде қаржы құралы бойынша барлық шарт талаптары (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы), комиссиялық немесе тиімді пайыз мөлшерлемесінің ажырамас бөлігі болып табылатын құралмен тікелей байланысты қосымша шығындар есепке алынады, бірақ несиелер бойынша болашақ шығындар есепке алынбайды. Қаржылық активтердің немесе қаржылық міндеттемелердің теңгерімдік құны Қоғам төлемдердің немесе түсімдердің бағасын қайта қарастырғанда түзетіледі. Түзетілген теңгерімдік құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есепке алынады, ал теңгерімдік құнның өзгеруі пайыздық кірістер немесе шығындар ретінде көрсетіледі. Қаржылық есептілікте көрініс тапқан қаржылық активтің немесе ұқсас қаржылық активтер тобының құны құнсыздану салдарынан төмендеп кеткен жағдайда пайыздық кірістер жаңа теңгерімдік құнның негізінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша танылуын жалғастырады.

Банктер – қатысушылардың жарналары мен тарату комиссиясының түсімдерінен түскен таза кірістер

Бірігу шартының ережелеріне сәйкес Банк – қатысушы төлеген жарналар міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарды төлеу сомасы мен тәртібін анықтау бойынша ережелері мен шартпен белгіленген жағдайларда артық төленген сомаларды есепке алмағанда қайтарылмайды.

2007 жылғы 1 қаңтардан бастап Қоғам банктер – қатысушылар тәуекелдің бағаланған дәрежесі мен қаржы тұрақтылығына байланысты санаттарға жіктеліп, оларға рейтингтер берілетін әртараптандырылған мөлшерлемелер жүйесін енгізді. Банктер ең аз рейтингпен үлкен мөлшердегі жарналарды аударады, себебі оларға әлдеқайда жоғары тәуекел деңгейі тән. Банк тәуекелдің төмен деңгейімен жарналарды азайтылған мөлшерге аударады. Қаржы көрсеткіштерін талдау, тәуекелді бағалау және рейтингтерді беру үшін Қоғам «БАТА» әртараптандырылған мөлшерлемелер жүйесінің бағдарламалық камтамасыз етуін қолданады.

Қоғам «БАТА» банктер – қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарналарының мөлшеріне қатысты әділетті ережелерді орнату үшін ғана емес, банктердің банкрот болу жағдайларының туындауын ескерту мақсатында да әзірлеген. Заңнамамен белгіленген талаптарға сәйкес банктер – қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарналары тоқсан сайын төленіп тұрады.

Қоғам дербес жүргізген тоқсандық есеп бағаларының мөлшерінде бастапқыда міндетті күнтізбелік жарналар бойынша кірістерді таниды, Банктер – қатысушылардың алдыңғы тоқсан ішіндегі тиісті жарналарының сомасы оларды есептеу үшін негіз болып табылады.

Банктер – қатысушылардан алынған мәліметтердің негізінде есеп тоқсанынан кейінгі келесі айдың бірінші күні Қоғам есеп тоқсанынан кейінгі келесі айдың ішінде алдыңғы тоқсан үшін міндетті күнтізбелік жарналар бойынша кірісті реттейді.

Банктер – қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімдерінен болған таза кірістер таратылған банктердің депозиторларына кепілдікті өтеу төлемі бойынша Қоғам көтерген шығындар шегерілгенде, жоғарыда аталған кірістерді білдіреді.

Операциялық шығыстар

Шығыстар ақша қаражатының немесе баламасының төленген-төленбегендігіне қарамастан, тиісті тауарларды немесе қызметтерді нақты алу кезінде есепке алынады және олар жататын кезеңдегі қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар

Қаржылық есептілік құрылған күні Қоғамның жағдайы туралы қосымша ақпаратты көрсететін жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар (түзетуші оқиғалар) қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есеп беру жылы аяқталғаннан кейін орын алған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар егер маңызды болмаса, қаржылық есептілікке берілген қосымшаларда ашылып көрсетіледі.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

4. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары

	2013 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша	2012 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша
Бастапқыда өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер*	3,400,000	959,026
Ағымдағы банк шотындағы қолма-қол ақша	2,827,202	2,582,631
Корпоративтік карточкалық шоттардағы қолма-қол ақша	828	964
Инвестициялық банк шотындағы қолма-қол ақша	16,315	13,805
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары, барлығы	6,244,345	3,556,426

*жылдық пайыздық мөлшерлемесі 0.5% бастапқыда өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер.

5. Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер

Сатуға арналған қолда бар деп есептелетін Қоғамның қаржылық активтері қаржылық есептілікте жинақталған купондық сыйақыны есепке ала отырып, амортизацияланған сыйақылар мен дисконттарды шегергенде, әділ құны бойынша көрсетілген.

Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың әділ құны «Қазақстан қор биржасы» АҚ ресми сауда тізімдеріндегі және Bloomberg Finance L.P. деректері бойынша бағалы қағаздарға қатысты активті нарықтың шарттары бойынша есеп беру күніне қалыптасқан орташа алынған бағамы белгіленген бағалар негізінде анықталды.

	2013 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша	2012 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	251,576,414	200,795,368
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	-	18,488,788
Қазақстандық эмитенттердің («Ипотечная организация «Казахстанская ипотечная компания» АҚ) корпоративтік облигациялары	1,260,164	1,218,910
АҚШ Үкіметінің бағалы қағаздары	63,670,184	55,004,545
Кері «РЕПО» операциялары	12,818,342	-
Жиыны	329,325,104	275,507,611

Төменде несие сапасы бойынша борышқорлық құнды қағаздарға жасалған талдау түрлері бойынша бөлек келтірілген.

	Купондық % мөлшерлеме, жылына	Орташа тиімді % мөлшерлеме, жылына	2013 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша	2012 жылғы 31 жел- тоқсандағы жағдай бойынша
МЕОКАМ (ҚР Қаржы министрлігі)	4.44%	4.17%	73,357,272	71,041,159
МЕККАМ (ҚР Қаржы министрлігі)	-	2.03%	5,746,562	7,935,698
МЕУКАМ (ҚР Қаржы министрлігі)	5.78%	5.65%	172,472,580	121,818,511
ҚРҰБ ноталары	-	1.81%	-	18,488,788
КИК («Ипотечная организация «Казахстанская ипотечная компания» АҚ)	4.61%	2.51%	1,260,164	1,218,910
АҚШ үкіметінің бағалы қағаздары	-	0.16%	63,670,184	55,004,545
Кері «РЕПО» операциялары	6%	6%	12,818,342	-
Жиыны	x	x	329,325,104	275,507,611

Қоғам иеленген бағалы қағаздар Қазақстан Республикасының мемлекеттік институттарымен (ҚРҰБ, Қаржы министрлігі) және АҚШ өкіметімен шығарылады, мемлекеттік кепілдіктері бар. Пайыздарды немесе бағалы қағаздарды төлеу, өтеу барысында кешіктіру болған емес. Сатуға арналған қолда бар барлық бағалы қағаздар тәуекелі төмен, мерзімі өтпеген, құнсызданбаған қаржылық активтер болып табылады. Қазақстан Республикасының мемлекеттік институттарының несие рейтингі Қазақстан Республикасының рейтингіне теңестіріледі (20-ескертпе). Корпоративтік облигациялар «Ипотечная организация «Казахстанская Ипотечная Компания» АҚ инвестицияларымен танытылған, «Fitch Rating» агенттігінің бағалары бойынша «BBB/тұрақты» рейтингіне ие. Сатуға арналған қолда бар барлық бағалы қағаздар Қоғамның қаржылық активтерінің несие сапасының ішкі мониторингі үшін басшылықпен қолданылатын стандартты қаржылық активтері ретінде жіктеледі. Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың портфель өзгерістері туралы ақпарат төменде келтірілген:

2013 жыл үшін:

	МЕОКАМ	МЕККАМ	МЕУКАМ	КИК	ҚРҰБ ноталары	АҚШ Үкіметінің БҚ	Кері «РЕ- ПО» операцияс ы	ЖИНЫ
2012 жылғы 31 желтоқсандағ ы теңгерімдік	71,041,159	7,935,698	121,818,511	1,218,910	18,488,788	55,004,545	-	275,507,611

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

құны								
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздарды сатып алу	23,869,163	5,630,956	49,045,581	-	2,493,500	63,384,835	22,443,017	166,867,052
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздарды өтеу	(21,672,778)	(7,962,168)	-	-	(21,064,185)	(56,221,765)	(9,631,005)	(116,551,901)
Есептелген пайыздық кірістер	3,602,579	123,017	8,420,059	83,991	63,719	83,822	9,893	12,387,080
Есептелген пайыздық шығыстар	(11,402)	-	(27,168)	-	-	-	-	(38,570)
Алынған пайыздар	(3,478,701)	-	(8,416,579)	(82,740)	-	-	(3,563)	(11,981,583)
Әділ құны бойынша қайта бағалаудан келтірілген шығыстарды шегергендегі кірістер	7,252	19,059	1,632,176	40,003	18,178	878	-	1,717,546
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздар бойынша бағам айырмашылықтары	-	-	-	-	-	1,417,869	-	1,417,869
2013 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	73,357,272	5,746,562	172,472,580	1,260,164	-	63,670,184	12,818,342	329,325,104

2012 жыл үшін:

	МЕОКАМ	МЕККАМ	МЕУКАМ	КПК	ҚРУБ ноталары	АҚШ Үкіметінің БҚ	Кері «РЕ-ПО» операциясы	ЖПНЫ
2011 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	64,821,176	12,482,789	87,929,700	1,587,606	16,174,911	48,637,495	-	231,633,677
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздарды сатып алу	30,809,343	7,807,149	39,942,936	-	33,715,608	54,832,168	1,199,000	168,306,204
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздарды сату	(22,585,202)	(12,567,089)	-	(417,660)	(31,681,538)	(49,280,478)	(1,199,000)	(117,730,967)
Есептелген пайыздық кірістер	2,659,919	224,995	5,914,445	126,119	314,036	55,491	1,473	9,296,478
Есептелген пайыздық шығыстар	(7,452)	-	(12,480)	-	-	-	-	(19,932)
Алынған пайыздар	(2,936,372)	-	(4,844,044)	(130,712)	-	-	(1,473)	(7,912,601)
Әділ құны бойынша қайта бағалаудан келтірілген шығыстарды шегергендегі кірістер	(1,720,253)	(12,146)	(7,112,046)	53,557	(34,229)	7,997	-	(8,817,120)
Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздар	-	-	-	-	-	751,872	-	751,872

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

бойынша бағам айырмашылықтары								
2012 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	71,041,159	7,935,698	121,818,511	1,218,910	18,488,788	55,004,545	-	275,507,611

6. Басқа қаржылық активтер

Басқа қаржылық активтердің құрамында жеке тұлғалардың депозиттерін кепілдендіру жүйесі банктердің – қатысушылардың күнтізбелік жарналары бойынша дебиторлық берешегі есепке алынған. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің – қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарналар бойынша дебиторлық берешегі – 2,334,226 мың теңге, 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3,172,324 мың теңге болған еді. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы міндетті күнтізбелік жарналар бойынша құнсыздану резерві (1,592,859) мың теңгені құрайды (17-ші ескертпе). 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа қаржылық активтер бойынша ешқандай құнсыздану белгілері анықталған жоқ.

7. Басқа активтер

	2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Қызмет көрсетуге берілген аванстар	7,635	4,042
Қорлар	1,753	1,513
Болашақ кезеңдердегі шығыстар	3,689	3,519
Жұмыскерлердің берешектері	18	-
СТН-нан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	27	-
Жиыны	13,122	9,074

8. Табыс салығы бойынша шығыстар

Табыс салығы бойынша шығыстар төмендегідей берілген:

	2013 ж.	2012 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	-	115,495
Алдыңғы жылдардағы ағымдағы табыс салығын түзету	163	
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс (үнемдеу)	(1,244)	3,193
Жиыны	(1,081)	118,688

Төменде табыс салығы бойынша шартты және нақты шығыстардың салыстырылуы келтірілген:

	2013 ж.	2012 ж.
Салық салынғанға дейінгі пайда	39,312,349	34,000,349
Ресми түрде белгіленген табыс салығының мөлшерлемесі	20%	20%
Табыс салығы бойынша шартты шығыс	7,862,470	6,800,070
Шегерілмейтін және салық салынбайтын баптардың салыққа тигізетін әсері (тұрақты айырмашылықтар):		
- алдыңғы жылдарда туындаған қателерді жөндеу	(3,041)	
- шегерілмейтін басқа шығыстар (кірістер)	1,056	3,145
- банктердің-қатысушылардың жарналарынан түскен салық салынбайтын кірістер	(5,408,629)	(4,840,611)
- мемлекеттік бағалы қағаздардың шығарылымы бойынша сыйақы сомасына салық салынбайтын кірістер	(2,452,937)	(1,843,916)
Бір жылғы ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	(1,081)	118,688

2013 жылғы уақыт айырмашылықтары өзгеруінің салыққа тигізетін әсері төмендегідей берілген:

	31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	Пайда мен шығында көрсетілген	31.12.2013 жылғы жағдай бойынша
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер			
Аудитке есептелген шығыстар бойынша резерв	160	629	789
Жұмыскерлерге төленетін демалыс пен сыйақыға есептелген шығыстар бойынша резерв	2,392	331	2,723
Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер	242	284	526
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер жиыны	2,794	1,244	4,038

2012 жылғы уақыт айырмашылықтары өзгеруінің салыққа тигізетін әсері төмендегідей берілген:

	31.12.2011 жылғы жағдай бойынша	Пайда мен шығында көрсетілген	31.12.2012 жылғы жағдай бойынша
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер			
Аудитке есептелген шығыстар бойынша резерв	3,075	(2,915)	160
Жұмыскерлерге төленетін демалыс пен сыйақыға есептелген шығыстар бойынша резерв	1,925	467	2,392

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер	987	(745)	242
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер жиыны	5,987	(3,193)	2,794

9. Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер

2013 жыл:

	Кеңсе және компьютерлік жабдық	Компьютерлік бағдарламалық камтамасыз стуге берілген лицензиялар	Аяқталмаған құрылуатын материалдық емес активтер
Өзіндік құны:			
31.12.2011 жылғы жағдай бойынша	17,179	11,520	
Сатып алынғаны	7,959	10,285	
Есептен шығарылғаны	(1,323)		
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	23,815	21,805	
Сатып алынғаны	5,844	17,171	9,456
Қайтарылғаны	(1,260)		
Есептен шығарылғаны	(91)		
31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	28,308	38,976	9,456
Амортизация:			
31.12.2011 жылғы жағдай бойынша	12,311	9,417	
Есепті кезеңі ішінде есептелген амортизация	2,885	2,288	
Шығарылған активтердің жинақталған амортизациясы	(1,323)		
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	13,873	11,705	
Есепті кезеңі ішінде есептелген амортизация	3,955	6,325	
Шығарылған активтердің жинақталған амортизациясы	(91)		
31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	17,737	18,030	
Тенгерімдік құны:			
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	9,942	10,100	
31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	10,571	20,946	9,456

10. Жарғылық капитал

	Количество акций (штук)	Уставный капитал
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	732,050	146,410,000
Шығарылған акциялар*	73,205	14,641,000
31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	805,255	161,051,000
31.12.2011 жылғы жағдай бойынша	665,500	133,100,000
Шығарылған акциялар	66,550	13,310,000
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	732,050	146,410,000

*) 2013 жылғы 27 қарашадағы Қоғамның жалғыз акционерінің №174 шешімі негізінде Қоғамның жарғылық капиталы жарияланған жай атаулы акциялардың орналастыру бағасы бойынша 73,205 данаға көбейтілуі арқылы 14,641,000 мың теңгеге көбейтілді. Қоғамның барлық жай акцияларының номиналды құны – 200 (екі жүз) мың теңге және әрбір акция бойынша бір дауыс беру құқығын береді.

11. Капиталдағы резервтер

	Арнайы өтеу резерві	Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтерді қайта бағалау бойынша резерв	Резервтік капитал	Резервтер жиыны
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	126,878,024	(2,057,710)	1,331,000	126,151,314
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік капиталды құру	-	-	133,100	133,100
Бөлінбеген пайданың есебінен өтеу резервін құру	19,545,503	-	-	19,545,503
Банктердің-қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімдерінен болған кірісті арнайы өтеу резервіне міндетті бөлу	25,997,769	-	-	25,997,769
Таратылған банктердің депозиторларына өтеу	(808)	-	-	(808)
Сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалаудан келтірілген пайда (шығын)	-	1,717,546	-	1,717,546
31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	172,420,488	(340,164)	1,464,100	173,544,424
31.12.2011 жылғы жағдай бойынша	94,458,425	6,759,410	1,210,000	102,427,835
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік капиталды құру	-	-	121,000	121,000

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МҰН ТЕҢГЕ)

Бөлінбеген пайданың есебінен өтеу резервін қуру	8,216,541	-	-	8,216,541
Банктердің қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімдерінен болған кірісті арнайы өтеу резервіне міндетті бөлу	24,204,272	-	-	24,204,272
Таратылған банктердің депозиторларына өтеу	(1,214)	-	-	(1,214)
Сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалаудан келтірілген пайда (шығын)	-	(8,817,120)	-	(8,817,120)
31.12.2012 жылғы жағдай бойынша	126,878,024	(2,057,710)	1,331,000	126,151,314

Қоғамның Жарғысына сәйкес «Қазақстанның депозиттеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы коммерциялық емес ұйым болып табылады. Қоғам пайданы дивидендтер түрінде бөлмейді, пайданы қорларға (резервтік және өтеу) аударады.

12. Басқа қаржылық міндеттемелер

	31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	31.12.2012 жылғы жағдай бойынша
Басқа қаржылық міндеттемелер	6,802	2,419
Жиыны	6,802	2,419

13. Басқа міндеттемелер

	31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	31.12.2012 жылғы жағдай бойынша
Банктер – қатысушылардың алдындағы күнтізбелік жарналар бойынша кредиторлық берешек *	137,980	-
Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша міндеттеме	13,616	11,960
Қызметтер үшін төлеу міндеттемелері	6,523	9,055
Жиыны	158,119	21,015

* Банктер – қатысушылардың алдындағы күнтізбелік жарналар бойынша кредиторлық берешек банктер – қатысушылар жыл соңына дейін енгізген жарналар бойынша алдын ала төленген сомалар мен алдыңғы кезең ішінде нақты жарналардың негізінде Қор есептегенде алынатын сомалар арасындағы айырмашылықты білдіреді.

14. Таза пайыздық кірістер

	2013 ж.	2012 ж.
Қаржылық активтердің түрлері бойынша пайыздық кірістер және шығыстар		
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері бойынша кіріс (борышқорлық құралдар)	12,377,187	9,295,005
Депозиттер бойынша кіріс	8,590	7,185
«Кері РЕПО» операциялары бойынша кіріс	9,893	1,473
Пайыздық кірістер жиыны	12,395,670	9,303,663
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтері бойынша сыйақыны амортизациялау түріндегі шығыстар (борышқорлық құралдар)	(38,570)	(19,932)
Пайыздық шығыстар жиыны	(38,570)	(19,932)
Таза пайыздық кірістер жиыны	12,357,100	9,283,731

15. Банктер – қатысушылардың жарналарынан және тарату комиссиясының түсімдерінен болған таза кіріс
Жасалған бірігу шартында белгіленген ережелерге сәйкес Қоғам қаржылық есептілікте жалпы түсім сомасының көрсетілуін есептемегенде үшінші тұлғаларға, соның ішінде қаржылық есептілігі арқылы банктер – қатысушылардың тәуекел дәрежесі бойынша жіктелуі, төленген жарналардың мөлшерлері мен тарату комиссиясының түсімдері туралы тікелей немесе жанама таратпауға міндеттенеді.

Банктер – қатысушылардың жарналарынан, тарату комиссиясының түсімдерінен, тұрақсыздық айыбынан болған жалпы кіріс сомасы, таратылған банктердің депозиторларына өтеу бойынша шығыстар келесі кестеде келтірілген:

	2013 ж.	2012 ж.
Банктер – қатысушылардың жарналарынан болған кіріс	25,246,945	22,289,231
Тарату комиссиясынан болған түсім бойынша кіріс	748,000	1,915,000
Тұрақсыздық айыбын есептеу	2,824	41
Таратылған банктердің депозиторларына өтеу бойынша шығындар	(808)	(1,214)
Жиыны	25,996,961	24,203,058

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МҰН
ТЕҢГЕ)

16. Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2013 ж.	2012 ж.
Қызметкерлерге қолдау көрсету үшін жұмсалған шығыстар	163,193	149,507
Жарнама және маркетингтік қызметтер	41,134	37,834
Ақшаны сенімді басқару бойынша шығыстар	19,802	11,204
Шот жүргізу шығыстары	17,720	15,357
Корпоративтік табыс салығынан басқа, барлық салықтар	16,316	15,098
Аудиторлық және басқа қызметтер	5,686	14,428
Іс-сапар және өкілдік шығыстары	10,514	7,947
Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді амортизациялау	10,280	5,173
Байланыс қызметтері	2,012	1,866
Операциялық жал бойынша шығыстар	1,863	2,183
Мүшелік салымдар	1,850	1,904
Коммуналдық қызметтер	1,047	1,810
Пайдалану шығыстары	4,194	284
Семинар бойынша шығыстар	-	311
Басқа операциялық шығыстар	12,808	13,232
Жыны	308,419	278,138

17. Шартты және ықтимал міндеттемелер

Депозиттер бойынша кепілдікті өтем

Депозитті міндетті кепілдендіру мақсаты - қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету, сонымен қатар банктер қатысушылар еркінен тыс таратылған жағдайда депозит салымшыларына кепілдікті өтем төлемі арқылы банктік жүйеге деген сенімділігін артуын қолдау.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған жеке тұлғалардың депозиттерін міндетті кепілдендіру туралы» ҚР заңының ережелеріне сәйкес банктер қатысушылар еркінен тыс таратылған жағдайда, Қоғам депозит салымшыларына кепілдікті өтемін төлеуге оның таратылуы жөнінде сот шешімінің күшіне енген күннен бастап міндеттенеді. Қоғам депозит салымшыларына - жеке тұлғаларға кепілдендірілетін депозитке қатысты кепілдікті өтемді депозит бойынша сыйақыны есептемегенде, бес миллионнан аспайтын қалдық сомасында төлейді.

Осы қаржылық есептілікті бекіту күніне «Альянс Банк» АҚ депозиттерді міндетті банктері-қатысушыларының депозиттерін кепілдендіру жүйесінің рейтингтері (Халықаралық рейтингті агенттік Standard & Poor's) төменде көрсетілген:

- Ұзақ мерзімді несие рейтингі «D» («дефолт»)
- Қысқа мерзімді несие рейтингі «D» («дефолт»)
- Ұлттық шәкіл бойынша Банкке «D» («дефолт») рейтингі берілген

Сот даулары

Қоғам өзінің қарапайым қызметін атқару барысында әр түрлі сот әрекеттері мен шағымдарының объектісі болуы мүмкін.

2013 жылдың қараша айында сандық және сапалы көрсеткіштерді есептеу нәтижесінде Қоғам «Kaspi Bank» АҚ банктер-қатысушылардың депозиттерін міндетті кепілдендіру жүйесіне қатысты «S» біліктілік тобын анықтады. «Kaspi Bank» АҚ-ның «S» біліктілік тобына ауыстырылуы 2013 жылғы төртінші тоқсан үшін күнтізбелік жарналардың сомасына 1,592,859 мың теңге көлемінде қосымша төлемге әкеліп соқтырды. «Kaspi Bank» АҚ «S» біліктілік тобына ауыстырылу туралы Қоғамның қабылдаған шешімімен келіспеді, ол Алматы қаласының мамандырылған ауданаралық экономикалық сотына Қоғам әрекетін заңсыз деп қарастыруы туралы өтінішпен барды. Алматы қаласының мамандырылған ауданаралық экономикалық соты 15.01.2014 ж. жағдай бойынша сот отырысында «Kaspi Bank» АҚ-ның «S» біліктілік тобына ауыстырылуына қатысты әрекет етуге, сонымен қатар «Kaspi Bank» АҚ-ға оның көрсетілген топқа ауыстырылуына байланысты айыппұл мен басқа төлемдерді есептеуге және салуға Қоғамға тыйым салынуы туралы шешімді қабылдады. Қоғам Алматы қаласының мамандырылған ауданаралық экономикалық сотының шешімімен келіспеді, ол Алматы қаласының қалалық сотының азаматтық істер бойынша алкасына жеке шағым берді. Қоғамның жеке шағымын қарастыру бойынша сот отырысы 2014 жылдың 26 ақпанына белгіленген. Мұнан былай, Қоғам «Kaspi Bank» АҚ-ның Қоғам әрекетінің заңсыздығы туралы жалған дәлелдерін әшкерелеу мақсатында соттың іс қарауын жалғастыруға ниеттеніп отыр. Қоғам банктің «S» тобына жіктелуінің заңдылығы мен дәлелдігін растайтын факторларды көрсете отырып «Kaspi Bank» АҚ-ның шағымына жауап дайындап жатыр. Қоғамның тек қана соттық іс қарау процессі сатысында екендігін ескере отырып, 2013 жылғы 31 жағдай бойынша 1,592,859 мың теңге сомасындағы күнтізбелік жарналар бойынша берешек Қоғаммен күмән келтіретін болып танылды және арнайы өтеу резерв құрамында көрсетілген жоқ.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕҢГЕ)

					сыйақы
	74,515,229	69,294,085	69,286,900	74,514,129	ҚР Ұлттық Банкісіне депозитті орналастыру және қайтып алу, соның ішінде сыйақы

Негізгі басқару қызметкерлерінің сыйақысы еңбек келісімімен қарастырылған есептелген және Қоғамның Төрайымына және Директорлар Кеңес мүшелеріне төленген жалақыны, сыйақыны, өтемақыны қамтиды.

Сыйақы туралы ақпарат:

	2013 ж.		2012 ж.	
	Шығыстар	Есептелген міндеттеме	Шығыстар	Есептелген міндеттеме
Қысқа мерзімді төлемдер:	50,993	981	30,218	2,209
- жалақы және қысқа мерзімді сыйақы	50,423	-	29,840	1,813
- пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтер	-	981	-	396
- медициналық сақтандыру	570	-	378	-

19. Қаржы құралдарының әділ құны

Қоғам келесі сатылы лауазымды қаржы құралдардың әділ құнын анықтау үшін баға модельдеріне қатысты қолданады:

- 1-ші деңгей: ұқсас активтер мен міндеттемелер бойынша белсенді нарықтағы баға (ешқандай түзетулер енгізусіз);
- 2-ші деңгей: 1-ші деңгейді құрайтын баға белгілейтін болып табылмайтын көрсетілген әділ құнына елеулі және актив пен міндеттемелер қатынасында немесе тікелей (баға ретінде), немесе жанама (бағадан туынды) әсерін тигізетін бастапқы деректер;
- 3-ші деңгей: бақылауға алынған нарық ақпаратына негізделмейтін көрсетілген әділ құнына маңызды ықпалын тигізетін бастапқы деректер қолданылатын әдістер.

Әділ құны бойынша есептелетін Қоғамның қаржы құралдары сатуға арналған қолда бар активтерді құрайды. Осы қаржылық активтер мемлекеттік және корпоративтік бағалы қағаздармен берілген (5-ші ескертпе). 2013 жылдың 31 желтоқсандағы және 2012 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Қоғам 1-ші деңгейге сәйкес белсенді нарықта нарық бағасының негізінде олардың әділ құнын анықтады.

Төменде сатуға арналған қолда бар қаржылық активтердің әділ құны және қаржылық есептілікте әділ құнына дейін жүргізілген түзетулердің (қайта бағалау) әсері туралы жалпы мәліметтер келтірілген.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны мен қаржылық есептілікке әсері туралы деректер:

Бағалы қағаздардың түрлері	Есепті күнгі жалпы теңгерімдік құны	Номиналды құндағы нарықтық құны, %	Теңгерімдік құнға енгізілген қайта бағалаудың жинақталған сомасы	Бағалы қағаздар түрінің жалпы құнындағы қайта бағалау үлесі
КИК	1,260,164	86.02%	(156,649)	-12.43%
МЕККАМ	5,746,562	99.26%-дан 99.81%-ға дейін	14,976	0.26%
МЕОКАМ	73,357,272	95.71%-дан 101.83%-ға дейін	(214,091)	-0.29%
МЕУКАМ	172,472,580	83.19%-дан 114.59%-ға дейін	4,824	0.00%
ҰБ ноталары	-	-	-	0.00%
АҚШ БҚ	63,670,184	99.88%-дан 99.98%-ға дейін	10,776	0.00%
Кері «РЕПО» операциясы	12,818,342	-	-	0.00%
Жыны	329,325,104	X	(340,164)	x

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны мен қаржылық есептілікке әсері туралы деректер:

Бағалы қағаздардың түрлері	Есепті күнгі жалпы теңгерімдік құны	Номиналды құндағы нарықтық құны, %	Теңгерімдік құнға енгізілген қайта бағалаудың жинақталған сомасы	Бағалы қағаздар түрінің жалпы құнындағы қайта бағалау үлесі
КИК	1,218,910	86.02%	(196,652)	-16.13%
МЕККАМ	7,935,698	99.26%-дан 99.87%-ға дейін	(4,083)	-0.05%
МЕОКАМ	71,041,159	92.90%-дан 106.49%-ға дейін	(221,343)	-0.31%
МЕУКАМ	121,818,511	81.94%-дан 112.94%-ға дейін	(1,627,352)	-1.34%
ҰБ ноталары	18,488,788	99.19%-дан 99.92%-ға дейін	(18,178)	-0.10%
АҚШ БҚ	55,004,545	99.86%-дан 99.92%-ға дейін	9,898	0.02%
Жыны	275,507,611	X	(2,057,710)	x

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер басқа жиынтық кіріске құн өсімін/азайуын жатқызып, әділ құны бойынша берілген.

Ақша қаражаты, басқа қаржылық активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімділігіне байланысты шамамен олардың әділ құнына тең. Қоғам олардың әділ құнын 3 деңгейге сәйкес анықтады.

20. Тәуекелдерді басқару саясаты

Қоғам тәуекелі Қоғаммен қызмет атқару барысында туындайтын шығыстардың пайда болуымен түсіндіріледі.

Жалпы Қоғамның тәуекелін басқару қаржы тәуекелдерінің белгісіздіктерінің негізінде және Қоғамның қаржы жағдайына кері ықпалын тигізуін азайтуға бағытталады. Қоғам басшылығы тәуекелдерді басқарудың тұрақты қадағалауын жүргізеді. Қоғам тәуекелдерді басқарудың жалпы принципін анықтайды, сонымен бірге нақты аймақтарды қамтитын нарық тәуекелі, несие тәуекелі, өтімділік тәуекелі сияқты саясат және сондай-ақ инвестициялық саясатты анықтайды.

Операциялық және заңды тәуекелдерді басқару жүйесі ішкі саясаттың және операциялық және заңды тәуекелдерді азайту мақсатында рәсімдерді қамтамасыз етеді.

Қоғам ұшырайтын тәуекел түрлері:

1. Операциялық тәуекел – банктер – қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарналарды алу және банктер тараған жағдайда депозиттерді кепілдендіру бойынша қызмет барысында тікелей қабылданатын тәуекел. Осы тәуекел жүйелі істен шығу, қызметкерлер қатесі, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайды. Бақылау жүйесінің жұмысы тоқтағанда операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіріп, құқықтық салдарларға ие болуы мүмкін немесе қаржы шығындарына әкелуі мүмкін. Қоғамның барлық операциялық тәуекелдері жойылды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен, тексеру, ықтимал тәуекелдерге тиісті реакция арқылы Қоғам осы тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді тиімді бөлуді, қол жетімділік құқығын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, қызметкерлерді оқытуды, сондай-ақ бағалау рәсімдерін қарастырады.

2. Қаржы тәуекелдері – Қоғам инвестицияларын басқаруға тікелей немесе жанама әсер ететін түрлі тәуекел түрлері. Олар Қоғам инвестицияларының орындалуына, қайтарылуына, өтімділігіне және құрылымына жатады және төмендегілерді қамтиды:

2.1. Нарық тәуекелі – бұл әділетті құн немесе қаржы құралының болашақ ақша ағындары нарықтағы бағаның өзгеруіне қарай ауытқиды деген тәуекел. Қоғам нарық конъюнктурасының жағымсыз өзгеруінен туындайтын ықтимал шығындарды кезеңдік бағалау арқылы нарық тәуекелін басқарады.

Нарық тәуекелі валюталық тәуекелді, пайыздық мәлішерлеме тәуекелін және басқа баға тәуекелін қамтиды.

Валюталық тәуекел – қаржы құралдары бойынша әділ құны немесе болашақ ақша ағындарының шетел валюта бағамдарындағы өзгерістердің салдарынан ауытқуын білдіретін тәуекел.

Қоғамның операциялары Қазақстан Республикасының аумағында атқарылады. Әйтсе де, қаржылық активтердің аз бөлігі АҚШ долларында келтірілген. Валюталық тәуекелді азайту мақсатында активтер мен пассивтерді басқаруға жауапты ҚР ҰБ басшылығы активтер мен пассивтердің оңтайлы құрылымы мен ҚР ҰБ бекіткен ашық валюталық позициядағы лимит мөлшері шеңберінде тиісті шешімдер қабылдауда.

Шетел валютасы бағамының теңгеге қатысты құбылмалылығы Қоғам әсер ете алмайтын сыртқы фактор болып табылады. Валюталық тәуекелді басқару ашық валюталық позицияны төмендету немесе ұлғайту арқылы іске асырылады. Валюталық позицияны өзгерту Қоғамның талаптарының немесе шетел валютасындағы міндеттемелерінің көлемін өзгерту арқылы жүргізіледі.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық активтері мен міндеттемелері келесі валютада келтірілген.

	31.12.2013 жылғы жағдай бойынша			31.12.2012 жылғы жағдай бойынша		
	Жиыны	теңге	АҚШ доллары	Жиыны	теңге	АҚШ доллары
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	6,244,345	6,235,824	8,521	3,556,426	3,543,546	12,880
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер	329,325,104	265,654,920	63,670,184	275,507,611	220,503,068	55,004,543
Басқа қаржылық активтер	2,334,226	2,334,226	-	3,172,324	3,172,324	-
Ақшалай активтер жиыны	337,903,675	274,224,970	63,678,705	282,236,361	227,218,938	55,017,423
Басқа қаржылық міндеттемелер	6,802	6,802	-	2,419	2,419	-
Ақшалай міндеттемелер жиыны	6,802	6,802	-	2,419	2,419	-
Таза валюталық позиция	337,896,873	274,218,168	63,678,705	282,233,942	227,216,519	55,017,423

Қоғамның қаржы жағдайы мен ақша ағындары АҚШ долларының айырбастау бағамдарының ауытқу әсеріне ұшырағыш.

Келесі кестеде АҚШ долларының айырбас бағамындағы өзгерістерге салық салынғанға дейін (ақша активтерінің әділетті құнындағы ықтимал өзгерістердің салдарынан) Қоғам пайдасының сезімталдығының баға талдауы келтірілген.

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

Валюта	2013 жыл	
	Базистік тармақтарды ұлғайту/азайту	Салық салынғанға дейінгі пайдаға тигізетін әсері
АҚШ доллары (USD)	20%	12,735,741
	-5%	(3,183,935)

Валюта	2012 жыл	
	Базистік тармақтарды ұлғайту/азайту	Салық салынғанға дейінгі пайдаға тигізетін әсері
АҚШ доллары (USD)	5%	2,750,871
	-5%	(2,750,871)

Жоғарыда келтірілген кестелерде бас жол берудегі өзгерістер тиімділігі көрсетілген, ал басқа жол берулер өзгеріссіз қалады. Шындығында, жол берулер мен басқа факторлардың арасында байланыс бар. Сондай-ақ сезімталдықтың желілік емес сипаты бар, сондықтан алынған нәтижелердің интерполяциясы немесе экстраполяциясы жүргізілмеу керек.

Сезімталдықты талдау Қоғам активтері мен пассивтерін белсенді басқара алатындығын есепке алмайды. Жоғарыда келтірілген сезімталдық талдауындағы басқа шектеулер қандай да бір сенімділікпен болжауға болмайтын нарықтағы ықтимал өзгерістер туралы Қоғамның болжауын ғана білдіретін ықтимал тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы гипотетикалық қозғалыстарды пайдалануды қамтиды. Сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелер немесе валюталық бағамдар бірдей өзгереді деген болжаммен шектелуі мүмкін.

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі - әділетті құн немесе қаржы құралынан болатын ақша қаражатының болашақ ағындары нарықтағы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру салдарынан ауытқуын білдіретін тәуекел.

Қоғам үнемі пайыздық тәуекел мониторингін жүргізіп тұрады. Қоғам басшылығы талдау нәтижелерін қолдана отырып, Қоғам операцияларына қатысты немесе пайыздық тәуекелді басқару жөніндегі шешімдерді қабылдау үшін тәуекелдің құнын бағалағанда шешімдер қабылдайды.

Пайыздық тәуекелді басқару пайыздық мөлшерлемелер өзгерістеріне сезімтал Қоғам активтері мен пассивтерін тиімді реттеуге, қаржы нарығында операциялар жасағанда тәуекелдерді төмендетуге бағытталған және пайыздық мөлшерлеменің өзгерістеріне сезімтал активтер мен пассивтер арасындағы теңгерімдік қолайлы деңгейінде қолдауға көмектесуі керек.

Қазіргі уақытта Қоғам басшылығының пайыздық мөлшерлеме тәуекелін шектеуге қатысты тәсілі номиналды құны 1,400,000 мың теңге болатын «Ипотекалық мекеме «Қазақстандық Ипотекалық Мекемесі» АҚ қалқымалы сыйақы мөлшерлемелі корпоративтік бағалы қағаздарды қоспағанда белгіленген сыйақысы бар жоғары өтімді мемлекеттік қаржы құралдарына инвестициялауда жатыр. Қалқымалы сыйақы мөлшерлемесі бар қаржы құралдарының үлесі қаржы құралдарының жалпы портфелінің бір пайызынан азын құрайды.

2.2. Несие тәуекелі — негізгі қарыздың және бағалы қағаз (облигациялар, мемлекеттік міндеттемелер) шығарылымының талаптарымен белгіленген мерзімде кредиторға (инвесторға) тиесілі сыйақының қаржы құралы (эмитент) бойынша қарыз алушының төлеуі салдарынан шығындардың туындау тәуекелі.

Несие тәуекелі бағалы қағазды жеткізу немесе мәміле бойынша контрагент тарапынан төлеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаумен байланысты шығындар тәуекелін қамтиды.

Шешімдер алқалығын, ішкі бақылауды, несие тәуекелін шектейтін басқа рәсімдерді қолдана отырып, Директорлар кеңесі мен Басқарма белгілеген шеңберде осы тәуекел түрі бойынша Қоғамның ұшырағыштығын шектеу несие тәуекелін басқару міндеті болып табылады.

Негізгі жоғары өтімді активтерге, атап алғанда мемлекеттік бағалы қағаздарға, «РЕПО», «кері РЕПО» операцияларына, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің депозиттеріне, «Қазақстанның ипотекалық компаниясы» АҚ агенттік облигацияларына, валютаға, рейтингі «AA» (Standard&Poor's), «Aa2» (Moody's) төмен болмайтын мемлекеттердің мемлекеттік қысқа мерзімді бағалы қағаздарына инвестициялау болып табылатын басқарушы компаниямен активтерді басқару жөніндегі келісімнің бөлінбес бір бөлігі болып табылатын, Қоғам әзірлеген инвестициялық стратегия несие тәуекелін басқарудың маңызды элементі болып табылады.

Банктердің — қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарнамалары бойынша дебиторлық берешектері

2013 жылғы 31 желтоқсанда Қоғам 35 Банк — қатысушыларын иемденді (2012 жылы сондай ақ 35 Банк — қатысушылары бар), олардың он үшінші 100,000 мың теңгеден астам берешектері бар, бұл барлық дебиторлық берешектің 91 % құрайды (2011 жылы олардың төртеуінің 100,000 мың теңгеден астам берешектері бар, бұл барлық дебиторлық берешектің 87 % құрайды). 2013 жылғы 31 желтоқсанда екі Банк — қатысушылардың 1,000,000 мың теңгеден астам берешектері бар, бұл барлық дебиторлық берешектің 68 % құрайды (2012 жылы Банк — қатысушылардың біреуінің 1,000,000 мың теңгеден астам берешектері бар, бұл барлық дебиторлық берешектің 58 % құрайды).

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

Төменде келтірілген кестеде қаржы жағдайы туралы есептің бабында көрсетілген қаржылық активтерге байланысты несие тәуекелінің максималды мөлшері осы активтердің, активтер мен міндеттемелер және кепілдемені есепке қоспағанда, теңгерімдік құнына теңдігі көрсетіледі.

	31.12.2013 жылғы жағдай бойынша	31.12.2012 жылғы жағдай бойынша
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары		
Екінші деңгейлі банктердегі карточкалық шоттардағы қолма-қол ақша	27,970	1,295
Сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер		
КІК корпоративтік облигациялары (5-ескертпе)	1,260,164	1,218,910
Басқа қаржылық активтер		
Банктердің – қатысушылардың міндетті күнтізбелік жарналар бойынша дебиторлық берешегі (6-ескертпе)	2,334,226	3,172,324
Жиыны	3,622,360	4,392,529

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы және депозит шоттарындағы ақша қаражаттары мен олардың баламаларының рейтингтері мен қалдықтары төмендегі кестеде берілген:

	Алғашқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	Ағымдағы банктік шоттардағы қолма-қол ақша	Корпоративтік карточкалық шоттардағы қолма-қол ақша	Инвестициялық банктік шоттардағы қолма-қол ақша	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған					
- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ), рейтингі «BBB+»	3,400,000	2,800,060	-	16,315	6,216,375
- «Казкоммерцбанк» АҚ – рейтингі «B»	-	-	731	-	731
- «Банк ЦентрКредит» АҚ – рейтингі «B»	-	27,142	97	-	27,239
Жиыны	3,400,000	2,827,202	828	16,315	6,244,345

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша:

	Алғашқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	Ағымдағы банктік шоттардағы қолма-қол ақша	Корпоративтік карточкалық шоттардағы қолма-қол ақша	Инвестициялық банктік шоттардағы қолма-қол ақша	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған					
- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ), рейтингі «BBB+»	959,026	2,582,300	-	13,805	3,555,131
- «Казкоммерцбанк» АҚ – рейтингі «B»	-	39	276	-	315
- «Банк ЦентрКредит» АҚ – рейтингі «B»	-	292	688	-	980
Жиыны	959,026	2,582,631	964	13,805	3,556,426

2013 жылғы 31 желтоқсанда және 2012 жылғы 31 желтоқсанда Қазақстанға берілген несие рейтингі «Standards and Poor's» агенттігінің бағаларына сәйкес «BBB+» болып табылады. ҚРҰБ мемлекеттік мекеме болып табылатындығын есепке ала отырып, Ұлттық Банктің рейтингі елдік рейтингке теңестіріледі. Осы қалдықтар 2013 жылғы 31 желтоқсандағы және 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімі өтпеген және құнсызданбаған болып саналады.

2.3. Өтімділік тәуекелі – қаржы құралдарымен байланысты міндеттемелерді өтеу үшін қаражат тарту кезінде Қоғамда қиындықтардың туындау тәуекелі. Өтімділік тәуекелі әділетті құнына жақын бағаға қаржы активін бірден сату мүмкін емес болу нәтижесінде туындауы мүмкін. Қоғам өтімді құрал-жабдықтарға қажеттілікті үнемі қадағалап отырады, басшылық кез келген пайда болатын міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қамтамасыз етеді. Қоғам маңызды қаржы құралдар жоқ болғандықтан, елеулі өтімділік тәуекелге ұшырамайды.

21. Капиталды басқару

Акционер үшін капитал кірістілігін сақтау мақсатында үздіксіз қызметті жалғастыру мүмкіндігін қамтамасыз ету, оңтайлы құрылымын қолдау, қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге, кепілдендірілген депозиттердің депозиторларының құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға қатысу жөніндегі қызметте пайдаланылатын пайданы Қоғамның алуы капиталды басқару саласындағы Қоғамның басты міндеті болып табылады.

Қоғам 2013 жылғы 31 желтоқсанда басқарған капитал сомасы - 337,911,893 мың теңге (2012 жылғы 31 желтоқсанда – 282,239,917 мың теңге).

«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРІНЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫ» АҚ
2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ
ТЕҢГЕ)

Инвестициялық стратегияға сәйкес Қоғамның капиталы жоғары өтімді қаржылық активтерге инвестицияланған. Қоғамның инвестициялық стратегиясының ережелері жыл сайын қайта тексеріліп, түзетіліп, бекітілуі керек. Депозиттерді міндетті кепілдендіруді жүзеге асыру үшін қажетті капиталды басқару мақсатында меншікті және қарыз қаражатын қадағалау ҚР Ұлттық Банкі – Акционерімен ҚР Заңнамасы «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» негізінде жүзеге асырылады.

22. Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар

Теңгенің құнсыздануы

2014 жылғы 11 ақпанда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі теңгенің кенет құнсыздануына әкеліп соқтырған теңге бағамының бұрынғы күңгір коридорда болуынан бас тарту, валюталық басқыншылық көлемі мен айырбастау бағамын құру процесіне кірісуді қысқарту туралы шешім қабылдады. Осы күннен бастап, бағам +/-3 теңгеде ауытқитын АҚШ доллары үшін 185 теңге деңгейінде (2013 жылғы 31 қаңтардағы жағдай бойынша, АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы 153.61 теңге/ 1 АҚШ долларына тен).

Ұлттық банктің пікірінше, спекулятивті құнсыздану болжалы жарияланған бағдарды жүзеге асыру барысында жойылады.

Кейінгі кезекте, айырбастау бағамының өзгеруі дүниежүзілік экономикадағы жағдайларды анықтаумен сәйкес күшеюі не әлсіреуі мүмкін.

23. Қаржылық есептілікті бекіту

2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін дайындалған қаржылық есептілікке Қоғам басшылығымен 2013 жылғы 21 ақпанда қол қойылған.